

Staromestský kuriér

NOVINY PRE STAROMEŠŤANOV A NÁVŠTEVNÍKOV STARÉHO MESTA

40 500 výtlačkov

www.staromestskykurier.sk

ZADARMO

Starú tržnicu
čaká zmena

str. 5

Ako efektívne
šetriť energiou?

str. 6

Narodeninová
súťaž o 60
darčiekov
pokračuje

str. 15

INVESTOR POŽADUJE OD MESTA UŽ VYŠE DVOJNÁSOK - 160 MILIÓNOV ZA ZACHOVANIE PARČÍKA NA BELOPOTOCKÉHO ULICI

Minulý štvrtok prebehlo očakávané rokovanie námestníka primátora Tomáša Korčeka a predstaviteľov spoločnosti Strabag-ZIPP ohľadom výmeny pozemkov za parčík na Belopotockého ulici. Po rokovaní však mesto konštatovalo sklamanie, nakoľko investor ponuku neprijal.

Kauza okolo kúska zelene na Belopotockého ulici, bývalá záhrada grófa Esterházyho, zamestnáva kompetentných i verejnosť už niekoľko rokov. Pozemok nebol nikdy v majetku mesta a od roku 2004 ho vlastní firma ZIPP, ktorá tu plánuje uskutočniť svoje stavebné zámery s deväťpodlažnou multifunkčnou budovou. Tento projekt ráta so zeleňou, ale v žiadnom prípade by nebola zachovaná v takom množstve, v akom sa vyskytuje teraz. Záchraným kolesom záhrady mala byť výmena za pozemok, ktorý nie je po historickej stránke natoľko významný.

Predstavitelia mesta našli tri vhodné pozemky, ktoré by boli adekvátnou náhradou. Jeden sa nachádza v Petržalke a dva v Starom Meste, na jednom z nich dokonca stojí hodnotná nehu-

teľnosť. Firma ZIPP však túto alternatívu odmietla s odôvodnením, že uprednostňuje finančné vyrovnanie. Na mestskom zastupiteľstve, keď sa daná kauza pred

časom prerokovávala, išlo o náhradu vo výške 70 miliónov korún (2 323 574 €), dnes už investor požaduje viac ako dvojnásobok sumy – 160 miliónov korún (5 311 027

€). Cena za meter štvorcový teda predstavuje viac ako 55 tisíc korún (1 659 €). „Túto sumu považujem za veľmi nadhodnotenú. Keď sme sa investora spýtali, prečo chce

takú vysokú sumu povedal, že zahŕňa náklady, ale aj ušlý zisk,“ povedal Tomáš Korček.

(pokračovanie na str. 2 - 3)

SVÄTOMARTINSKÉ DNI VRCHOLIA V UTOROK

Svätomartinské dni, ktoré prebiehajú od soboty v historickom centre, vyvrcholia v utorok 11. novembra večer o 18. h svätou omšou s homíliou na tému „Svätý Martin, ako biskup a patrón arcidiecézy“, ktorú prednesie Mons. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup – metropolita.

VDóme Sv. Martina zároveň zaznie Omša C-Dur Ludwiga van Beethovena op. 86. Dirigovať bude Pavol Selecký, zbornajster Ladislav Holásek. Ako sólisti sa predstavia Henrieta Lednárová, Monika Fabiánová, Jozef Kun-

dlák a Juraj Peter. Účinkovať bude Orchester Kirchenmusikverein a Spevácky zbor mesta Bratislavy.

Okrem duchovného zážitku si môžete v utorok vychutnať aj večerný lampiónový sprievod. Uskutoční sa už po štvrtý raz v areáli Bratislavského hradu, organizovaný Spoločnou nemecko-slovenskou školou a škôlkou. V Nemecku je totiž tradíciou oslavovať tento deň s deťmi, ich rodičmi a učiteľmi, piesňami a lampiónovým sprievodom.

Na mieste, kde najlepšie vidieť Dóm Sv. Martina celý sprievod zastane a zahrá sa scéna

zo života Sv. Martina - ako sa Sv. Martin podelí o svoj kabát s mrznúcim žobrákom. Deti a dospelí zaspievajú pieseň Sv. Martina a nocou idú naspäť ku škole, kde sa môžu posilniť čajom, teplým punčom a inými dobrotami. Deti si rozdelia vlastnoručne upečené pečivo - Martinské „husi“ na pamiatku láskavosti Svätého. Víťanú sú všetci návštevníci, začiatok je o 17. h pri hlavnom vchode na Bratislavský hrad.

(pk)

INVESTOR POŽA- DUJE OD MESTA UŽ 160 MILIÓNOV

(dokončenie zo str. 1)

Záujem obyvateľov Bratislavy je zrejmý, nechcú v meste ďalšiu budovu na úkor zelene. Rozhodnutie tak padne na novembrovom zasadaní mestského zastupiteľstva. Buď poslanci schvália a vyčlenia z mestskej kasy požadovanú sumu alebo park zanikne. „Pevne dúfam, že nájdeme riešenie tejto situácie“, vyjadril sa námestník primátora. Tým riešením v krajinom prípade, teda ak mesto pozemok nekúpi, bude rokovanie s firmou ZIPP, aby zvýšila podiel zelene okolo svojho projektu. Nedávno sa však ukázalo, že investor nemá veľký záujem na zachovaní vzácnych drevín Esterházyho záhrady. Nelegálny výrub ôsmich stromov je už vo vyšetrovaní Obvodného úradu životného prostredia, spoločenská hodnota týchto drevín je 112 tisíc korún (3 718 €).

„Ako sa investor zachová k mestu, tak sa mesto bude správať k investorovi“, dodáva Korček. Táto výstraha sa týka všetkých investorov, ktorí by chceli konať nelegálne, teda realizovať ilegálne stavby, búrania, či výrub stromov. Proti takýmto investorom sa už vytvárajú opatrenia, ktoré sa verejnosť čoskoro dozvie.

Veronika Ševčíková

17. MIESTNE ZASTUPITEĽSTVO MČ BRATISLAVA-STARÉ MESTO

V utorok 4. novembra sa uskutočnilo 7. tohtoročné zasadnutie staromestského miestneho zastupiteľstva. Rokovanie trvalo vyše 8 hodín a poslanci diskutovali najmä o ochrane Staromešťanov pred hlukom, novej parkovacej politike, proteste prokurátora voči nariadeniu, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu zóny A4 Mudroňova sever – Palisády, ako aj o pamätihodnostiach Bratislavy.

POSLANCI CHCÚ CHRÁNIŤ STAROMEŠŤANOV PRED HLUKOM Z PREVÁDZOK

Prvým bodom rokovania bol návrh „sprísneného“ VZN o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb a o ochrane obyvateľstva pred hlukom a vibráciami. Podnetom na prijatie novely, ktorá začne platiť od 1. decembra, boli najmä sťažnosti obyvateľov v uplynulých mesiacoch. Za nerespektovanie času prevádzky a za nadmerný hluk môžu fyzické i právnické osoby dostať pokutu minimálne 50 000 Sk (1 659,69 €). Pri nadmernom hluku bude môcť mestská časť v prípade nezabezpečenia nápravy do 3 dní zakázať hudobnú produkciu vo večernom čase na 6 mesiacov. V prípade nedodržania povolených prevádzkových hodnôt bude môcť samospráva skrátiť na pol roka prevádzkovú dobu do 22:00 hod. Podľa starostu Andreja Petreka (bez PP) väčšina prevádzok v Starom Meste je v poriadku a ide o krajné riešenie pre „nepoučiteľných“. Poslanec Dušan Francú (OKS) označil nariadenie za prospešné pre ľudí, v ktorom ide najmä o zabezpečenie pokojného spánku pre Staromešťanov. Podľa

neho ide o nariadenie, proti malej skupine podnikateľov, ktorým dodržiavanie predpisov nič nehovorí. Kamil Prochádzka (nezávislý) navrhol, aby sa nariadenie adresne rozoslalo všetkým dotknutým podnikateľom. Bohdana Machajová (DK) sa zaujímala o spôsob, ako sa hlučnosť bude merať, keďže nie všetky prevádzky majú merače hluku. Podľa starostu Petreka sa hluk meria aj na podnety občanov. Helga Jančovičová (DK) sa obáva novej korupcie a svojvôle. Podľa Emila Bartka (DK) je otázkou najmä vymožiteľnosť práva, pričom v poslednom období sú problémy najmä na Heydukovej a Mariánskej ulici. Norma rieši aj problematiku exteriérového sedenia, ktoré môže byť prevádzkované od nedele do štvrtka v čase od 8:00 do polnoci, v piatok a sobotu od 8:00 do 1:00 nasledujúceho dňa. V sezónnom exteriérovom sedení bude platiť zákaz používať hudobnú produkciu.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 25 poslancov, ZA: 22, PROTI: 0, ZDRŽALI SA: 3.

Samospráva chce od 1. decembra účinnejšie bojovať proti hlučným zariadeniam

NEVYHOVELI PROTESTU PROKURÁTORA

Potom prišiel na rad protest prokurátora proti VZN, ktorým bola vyhlásená záväzná časť územného plánu zóny A4 Mudroňova sever – Palisády. Dôvodom bolo schválenie pozmeňujúceho návrhu k zmene parametrov v jednom regulačnom bloku. Tieto zmeny však boli uplatnené po termíne riadneho prerokovania, čím podľa prokurátora miestne zastupiteľstvo neoprávnene zasiahlo do procesu obstarávania územnoplánovacej dokumentácie. Návrh na vyhovenie protestu prokurátora a schválenie novely nariadenia so schválením parametrov v pôvodnom znení vyvolal pomerne rušnú diskusiu. Podľa starostu Petreka by sa zmenou nariadenia vyhovelo protestu prokurátora a územný plán zóny by zostal v platnosti. Ak by súd zrušil platnosť územného

plánu zóny – nový ÚP by bol prijatý za pol roka až rok. Územie by tak zostalo „nepokryté“ a investori by mohli svojvoľne stavať. Podľa okresnej prokurátorky Evy Satinovej by však malo byť zrušené celé nariadenie. Martin Borguľa (Smer-SD) navrhol nevyhovieť protestu pričom vo veci by mal rozhodnúť Ústavný súd.

Hlasovanie 1: o vyhovení protestu prokurátora, PRÍTOMNÝCH: 30, ZA: 8, PROTI: 14, ZDRŽALI SA: 8 - uznesenie nebolo prijaté.

Hlasovanie 2: o schválení nariadenia, ktorým sa mení VZN z marca 2007 s tým, že v platnosti zostanú pôvodne navrhnuté parametre záväznej regulácie, PRÍTOMNÝCH: 31, ZA: 18, PROTI: 4, ZDRŽALI SA: 9 - návrh nezískal potrebnú dvojtretinovú podporu.

Menovitý výpis z hlasovaní vybraných materiálov – 4. 11.:

	Zrušenie organizácie VEPOS	Schválenie parkovacej politiky	Vyhovenie protestu prokurátora
Mgr. Miroslava Babčanová (SMER)	ZDRŽAL	ZDRŽAL	PROTI
Mgr. Art. Emil Bartko (DK)	ZA	ZA	N
Ing. Martin Borguľa (SMER)	ZDRŽAL	ZDRŽAL	PROTI
Ivan Bútora (NF)	ZA	ZA	ZDRŽAL
RNDr. Milan Cílek (DK)	N	ZA	ZA
MUDr. Marek Čambal (SMER)	ZDRŽAL	ZDRŽAL	PROTI
Ing. Viliam Denko (DK)	ZA	ZA	N
Ing. Mgr. Soňa Dočolomanská (DK)	ZA	ZA	ZDRŽAL
Mgr. Ondrej Dostál (OKS)	ZA	ZA	PROTI
Ing. arch. Marcel Dzurilla (DÚ)	N	N	N
Ing. Dušan Francú (OKS)	ZA	ZA	ZA
Pavel Gundel (DK)	ZA	ZA	ZA
Ing. Natália Halášová (DK)	N	N	PROTI
PhDr. Štefan Holčík (NF)	ZDRŽAL	ZA	ZA
Mgr. Helga Jančovičová, PhD. (DK)	N	N	PROTI
Jaroslav Ježek (SDKÚ – DS)	ZA	PROTI	ZDRŽAL
MUDr. Halka Ležovičová KDH	ZA	ZA	ZDRŽAL
Mgr. Bohdana Machajová (DK)	ZA	ZA	ZDRŽAL
Ing. arch. Ján Mackovič (DK)	N	N	N
Mgr. Božena Marienková (SMER)	N	N	PROTI
MUDr. Peter Osuský, CSc. (OKS)	ZA	ZA	ZA
Soňa Parnická (NF)	ZA	ZA	ZA
Ing. Vladimír Pišteň (DK)	ZA	ZA	PROTI
Ing. Marián Prochádzka (DK)	ZA	ZA	PROTI
Ing. Kamil Prochádzka (nezávislý)	PROTI	ZA	ZDRŽAL
Ing. Peter Schmidt (DK)	ZA	ZA	PROTI
RNDr. Peter Smrek (DÚ)	ZA	ZA	ZDRŽAL
Mgr. Andrea Sváková (SZ)	N	N	N
Mgr. Sven Šovčík (SDKÚ – DS)	ZDRŽAL	PROTI	ZA
Ing. Jana Španková (DK)	N	ZA	PROTI
Ing. Milan Štefanec (LS – HZDS)	ZDRŽAL	ZDRŽAL	PROTI
JUDr. Marta Šteffeková (DK)	ZA	ZA	PROTI
Mgr. Radoslav Števík (NF)	ZA	ZA	PROTI
MUDr. Juraj Štofko, PhD. MBA (SMER)	N	N	N
MUDr. Peter Tatár, CSc. (OKS)	ZA	ZA	ZA
Marek Ťapák (DÚ)	N	N	ZDRŽAL
Bc. Gabriela Vyhňáliková (SMER)	N	N	N

vysvetlivky:

N – neprítomný

O – nehlasoval

DK – demokratický klub

POSKYTLI DOTÁCIE Z ROZPOČTU MESTSKEJ ČASTI

1. Rodičovské združenie

pri materskej škole Šulekova 35 na realizáciu projektu „Máme radi pohyb“ - 35 000,- Sk (1162 €)

2. Betánia, n.o., AGC- domov dôchodcov

Partizánska 6, -10 000,- Sk (332 €)

3. Empatia, n.o.

DOS, Haanova 26, imobilní, ťažko chorí - 5 000,- Sk (166 €)

4. Bratislavská katolícka

charita, Heydukova 14, na opatrovanie chorých v domácom prostredí - 8 000,- Sk (266 €)

5. Živena, spolok slovenských žien

MO Bratislava, na sociálnu činnosť spolku - 5 000,- Sk (166 €)

6. regiony.sk - Klub Senior

na internet pre dôchodcov, OZ Medená 5 - 15 000,- Sk (498 €)

7. GALANT, n.o.

Multifunkčné sociálne centrum pre deti a dospelých na zriadenie chránenej dielne - 10 000,- Sk (332 €)

8. Zväz diabetikov Slovenska

ZO I., II., III., Vlčova 26, na aktivizáciu dôchodcov, účasť na vzdelávaní - 5 000,- Sk (166 €)

9. Združenie sclerosis

Multiplex NÁDEJ, Nad Lúčkami 51, na fungovanie združenia 5 000,- Sk (166 €)

10. Klub mnohoročných rodín

OZ Lichardova 16, na realizáciu projektu denné matky - 10 000,- Sk (332 €)

11. Domov pre každého

OZ, Stará Vajnorská 92, na pomoc sociálne odkázaným - 10 000,- Sk (332 €)

12. DEPAUL Slovensko, n.o.

Krčméryho 8-10, na rozšírenie prevádzky - 10 000,- Sk (332 €)

17. MIESTNE ZASTUPITELSTVO MČ BRATISLAVA-STARÉ MESTO

SCHVÁLILI KONCEPCIU NOVEJ PARKOVACEJ POLITIKY

Takmer 3 hodiny poslanci diskutovali o koncepcii novej parkovacej politiky v Starom Meste. Dokument má 3 základné tézy:

- parkovanie pre Staromešťanov zadarmo (po uhradení registračného poplatku) – pre každý byt bude možné vydať len jedno povolenie.
- vyššia „obrátkovosť“ parkovacích miest – možnosť parkovať na jednom parkovacom mieste maximálne 2 hodiny.
- vyhradenie časti parkovacích miest pre ZŤP.

Podľa miestnej samosprávy vážnym problémom realizácie parkovacej politiky je nájomná zmluva s Bratislavskou parkovacou službou, kde má Staré Mesto len približne jedno percentný podiel a nemá teda reálny vplyv na jej rozhodnutia. Do materiálu bolo zapracované ustanovenie, podľa ktorého úpravu výšky ceny za parkovacie služby má schvaľovať miestne zastupiteľstvo po prerokovaní s prevádzkovateľom parkovacieho systému. Plánuje sa

aj rozšírenie zóny s dopravným obmedzením – vytvoria sa nové zóny, v roku 2009 napr. zóna ohraničená ulicami: Karadžičova, Legionárska, Šancová, Hlboká, Fraňa Kráľa, Moyzesova, Palisády, Strelecká, Námestie Alexandra Dubčeka, Zámocká, Žižkova, Nábregie arm. generála Ludvíka Svobodu, Župné námestie, Pilárikova, Námestie 1. mája, Kollárovo námestie, Ulica 29. augusta.

V rozprave Milan Cílek (DK), ktorý je zároveň aj prvým námestníkom primátora informoval, že hlavné mesto chce spustiť projekt zjednosmernenia viacerých bratislavských ulíc. Podľa Svena Šovčíka (SDKÚ-DS) je však dokument výrazne represívny voči Staromešťanom. Navrhol preto, aby bol z rokovania stiahnutý a dopracovaný. Tento návrh podporu nezískal, rovnako ako jeho pozmenňujúce návrhy. Za nedostatočný označil návrh parkovacej politiky aj Martin Borguľa (Smer-SD), podľa ktorého sa materiál mal obstaráť

formou verejnej súťaže. Parkovacia politika podľa neho nie je politickou, ale praktickou záležitosťou.

Ďalšími krokmi v realizácii novej parkovacej politiky teraz budú:

- rokovania so zástupcami spoločnosti BPS Park (doterajšia Bratislavská parkovacia služba)
- vypracovanie novely VZN o podmienkach státi v zóne s dopravným obmedzením
- zabezpečenie výberu prevádzkovateľa parkovacích služieb v novej zóne s dopravným obmedzením formou verejnej súťaže.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 28 poslancov, ZA: 22, PROTI: 2, ZDRŽALI SA: 4.

(bg)

FOTO: Miroslav Košírer

SCHVÁLILI

Piata zmena rozpočtu Starého Mesta na rok 2008 - zmeny súvisia najmä so vznikom rozpočtovej organizácie Seniorcentrum Staré Mesto.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 22 poslancov, ZA: 21, PROTI: 0, ZDRŽAL SA: 0, NEHLASOVAL: 1.

Zrušenie uznesení súvisiacich s projektom Šancová – išlo o projekt vybudovania bytov s podporou mestskej časti. Ku koncu roka 2004 nebola poskytnutá návratná finančná výpomoc ziadnemu záujemcovi. V súčasnosti sú tieto uznesenia ne-realizovateľné.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 22 poslancov, ZA: 17, PROTI: 0, ZDRŽALI SA: 5.

Plán zimnej služby na sezónu 2008–2009 – zabezpečovať

sa bude zjazdnosť komunikácii tretej a štvrtej triedy v dĺžke 63,5 km, schodnosť 22 chodníkov a 52 schodov v kopcovitom teréne, ako aj čistenie vybraných parkovacích plôch.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 25 poslancov, ZA: 24, PROTI: 0, ZDRŽAL SA: 1.

Zrušenie rozpočtovej organizácie VEPOS Bratislava-Staré Mesto – všetky práva a povinnosti prejdú od 1.1.2009 na staromestský Miestny úrad, ktorý bude zabezpečovať činnosti VEPOS-u prostredníctvom novovytvoreného oddelenia verejnoprospešných služieb s referátmi cestného hospodárstva a správy verejnoprospešných zariadení. Do konca roka by mal byť vybraný dodávateľ služieb pre mestskú časť.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 26

poslancov, ZA: 19, PROTI: 1, ZDRŽALI SA: 6.

Návrh organizačného poriadku Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Staré Mesto.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 26 poslancov, ZA: 21, PROTI: 0, ZDRŽALI SA: 4, NEHLASOVAL: 1.

Vyňatie sobôt zo sobášnych dní 3.1.2009, 17.1.2009, 31.1.2009, 21.2.2009, 21.3.2009, 11.4.2009, 2.5.2009, 9.5.2009, 1.8.2009, 29.8.2009, 5.9.2009, 21.10.2009, 14.11.2009, 28.11.2009, 26.12.2009.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 24 poslancov, ZA: 24, PROTI: 0, ZDRŽAL SA: 0.

Správa o výsledku kontroly a

informovanie miestneho zastupiteľstva o postupe mestskej časti Bratislava – Staré Mesto pri príprave na zavedenie eura.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 22 poslancov, ZA: 22, PROTI: 0, ZDRŽAL SA: 0.

Informácia o sieti škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava – Staré Mesto v školskom roku 2008/2009 a ostatných školách a školských zariadeniach v územnej pôsobnosti mestskej časti Bratislava – Staré Mesto.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 23 poslancov, ZA: 23, PROTI: 0, ZDRŽAL SA: 0.

V bode Rôzne sa hovorilo o Zozname pamätihodností na území Bratislavy. O dokumente už diskutovali aj poslanci Mestské-

ho zastupiteľstva na októbrom zasadení. Podľa starostu Andreja Petreka je takýto zoznam nebezpečný, pretože pamätihodnosti nemajú v pamiatkovom zákone zaručenú žiadnu ochranu. Staromestské zastupiteľstvo na jeho návrh prijalo uznesenie, v ktorom nesúhlasí so zaradením nehnuteľností na území Starého Mesta do zoznamu pamätihodností Bratislavy, pokiaľ ich ochrana nebude legislatívne upravená.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 22 poslancov, ZA: 17, PROTI: 1, ZDRŽALI SA: 4.

Nasledujúce zasadenie staromestského Miestneho zastupiteľstva bude v prvej polovici decembra a malo byť dvojdnové.

ROZHOVOR

MESTO MUSÍ TERAZ RIEŠIŤ PROBLÉM ZA NIEKOHO INÉHO

Osud parčíka na Belopotockého ulici nenecháva lahostajným ani bratislavský magistrát. O snahe hlavného mesta zachrániť zelenú plochu pri budove Slovenského rozhlasu sme sa zhovárali s námestníkom primátora Tomášom Korčekom.

Do akej fázy sa dostali rokovania medzi mestom Bratislava a vlastníkom pozemku na Belopotockého ulici?

Bohužiaľ, súčasný vlastník odmietol našu ponuku na zámenu pozemkov. Navrhol nám odpredaj tejto plochy za sumu 160 miliónov korún. Takúto cenu považujeme za značne nadhodnotenú, i keď o ponuke v konečnom dôsledku rozhodne mestské zastupiteľstvo. Musím priznať, že týmto krokom

investora sme veľmi sklamaní.

Aké nehnuteľnosti mu mesto ponúklo na výmenu?

Ponúkli sme mu tri pozemky, jeden v Petržalke a dva v Starom Meste. Dokonca s jedným pozemkom v Starom Meste bola ponúkaná aj hodnotná nehnuteľnosť. Všetky považujeme za adekvátne.

Informovali Vás zástupcovia investora, na základe čoho dospeli k tejto vysokej sume?

Áno. Oznámili nám, že ponúkaná cena vychádza z ich doterajších nákladov a započítali si do nej aj ušlý zisk.

Aké sú plány mesta s touto lokalitou?

Náš jednoznačný záujem je zachovať v tomto priestore zelen. Do mestského zastupiteľstva je predložený materiál o investičných projektoch hlavného mesta, kde sa ráta s revitalizáciou parčíka, spolu s ďalšími parkovými úpravami v Ružinove a Karlovej Vsi, aj s vyčlenenými finančnými prostriedkami vo výške 80 miliónov korún. Čiže zhruba tretina financií sa pripravuje pre tento park.

Magistrát vstúpil do riešenia tohto problému s návrhom na zámenu pozemkov. Ten bol však odmietnutý. Aký bude ďalší postup hlavného mesta?

Pozemok na Belopotockého ulici nikdy v minulosti nepatril mestu ani mestskej časti. Štátna organizácia ho už začiatkom

90-tych rokov predala súkromnej spoločnosti za zhruba 10 00 korún československých. Z môjho pohľadu teraz riešime problém za niekoho iného. Napriek tomu sa snažíme parčík zachrániť. Budem presadzovať, aby sa ponukou investora zaoberalo mestské zastupiteľstvo. Treba si však uvedomiť, že rozhodovať sa v tejto veci bude pre poslancov naozaj ťažké. Na jednej strane je ponúkaná cena za pozemok príliš vysoká, na strane druhej hrozí zastavenie parčíka.

Peter Kimijan

Tomáš Korček, námestník primátora Bratislavy

ZROKOVANIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Zoznam pamätihodností Bratislavy, budúcnosť Starej tržnice a rozvoj telesnej kultúry dominovali na zasadnutí bratislavského mestského zastupiteľstva dňa 30. októbra.

Nedohodli sa na zozname pamätihodností Bratislavy

Poslanci diskutovali o Zozname pamätihodností na území hlavného mesta SR Bratislavy - materiál pripravili Komisia kultúry a ochrany historických pamiatok mestského zastupiteľstva a Mestský ústav ochrany pamiatok. Ide o vyše 250 pamätihodností. Vytvorením evidencie pamätihodností chce mesto oboznámiť verejnosť so svojimi historickými hodnotami a zaujímavosťami. Viacerí poslanci ocenili záslužnú prácu komisie pri tvorbe prvého zoznamu pamätihodností, niektorí však mali pripomienky. Starosta Starého Mesta Andrej Petrek (bez PP) vo svojom prvom príspevku uviedol, že teraz nesúhlasí s prijatím zoznamu a odporúča počkať na novelu Pamiatkového zákona.

Pamätihodnosti podľa neho v súčasnosti nemajú zo zákona pred likvidáciou žiadnu ochranu. V ďalšej časti rozpravy však výzvu na neprijatie zoznamu stiahol a podal návrh, aby sa nenavrholi pamätihodnosti na území Starého Mesta. Považuje to za nepotrebné a pokiaľ to bude potrebné urobí tak samotná mestská časť. Podľa Jána Budaja (DÚ) zoznam pamätihodností mal byť vypracovaný už dávno a navrhol do neho zaradiť Starý most, ktorý patrí k siluete Bratislavy. Jozef Házy (bez PP) odporučil materiál stiahnuť z rokovania a dopracovať. Milan Ftáčnik (bez PP) zoznam vníma ako pokus o morálnu ochranu pamiatok. Prijatie zoznamu podporil, dôležité však podľa neho je, aby ho rešpektovali aj investori. Podľa Štefana Holčíka (bez PP) môžu byť pamätihodnosťami aj už

neexistujúce alebo búrané objekty. Michal Baranovič (SDKÚ-DS) vidí v zozname pamätihodností veľkú pomoc pre cestovný ruch v Bratislave. Ako uviedol, v porovnaní s Prahou, ich máme stále málo. Po takmer hodinovej diskusii a následnej krátkej prestávke predkladateľka Helena Doktorovová (OK) návrh stiahla s tým, aby jednotlivé mestské časti svoje návrhy prerokovali do konca roka v miestnych zastupiteľstvách. Mestský parlament by sa potom materiálom zaoberal v januári.

Mesto počíta s rozvojom športovísk

Dlhšia diskusia bola aj o koncepcii rozvoja telesnej kultúry v Bratislave na roky 2009 až 2015. Medzi krátkodobé priority hlavného mesta v oblasti telesnej

kultúry (do roku 2010) patrí podpora výstavby nových športových hál a športových zariadení na pozemkoch vo vlastníctve mesta, rekonštrukcia a modernizácia školských dvorov, rekonštrukcia a budovanie cyklotrás, budovanie relaxačných zón v bratislavskom Lesoparku a budovanie nenáročných areálov pre netradičné športy. Medzi dlhodobé priority (do roku 2015) patrí napríklad zrevitalizovanie Areálu zdravia na Zlatých pieskoch. Mesto by sa tiež malo podieľať na výstavbe oddychovej relaxačnej zóny na nábreží Dunaja na petržalskej strane. Podľa poslanca Vladimíra Mráza (bez PP) by mali byť do materiálu zapracované aj aktivity a pripomienky mestských častí. Starosta Slavomír Drozd (Smer-SD) privítal stanovenie priorit v oblasti telesnej kultúry a vyjadril nádej, že sa spoločným úsi-

lím podarí vybudovať v Ružinove novú krytú plaváreň. Milan Ftáčnik (bez PP) označil materiál za dobrý krok, podľa neho však rieši najmä materiálnu základňu rozvoja telesnej kultúry v hlavnom meste. Podľa primátora Andreja Ďurkovského ide o otvorený dokument a mesto je otvorené spolupráci s mestskými časťami. Po odsúhlasenej zmene názvu dokumentu (Koncepcia rozvoja materiálnej základne telesnej kultúry v Bratislave na roky 2009 až 2015 - na návrh Milana Ftáčnika) však primátor Ďurkovský materiál stiahol a informoval, že prijatie takto nazvaného dokumentu by riešilo iba jednu časť rozvoja telesnej kultúry, ambíciou je však riešenie celej problematiky. Po doplnení bude materiál predložený na nasledujúce rokovanie Mestského zastupiteľstva.

(bg)

SCHVÁLILI

Zastupiteľstvo schválilo novelu Všeobecne záväzného nariadenia o Mestskej polícii. Ako uviedla jej náčelníčka Zuzana Zajacová, ide o doplnenie ustanovení o výstrojných súčiastkach potrebných na plnenie špecifických úloh Mestskej polície.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 69 poslancov, ZA: 67, PROTI: 0, ZDRŽALI SA: 2.

Zastupiteľstvo schválilo Návrh systému volieb a delegovania zástupcov do Mestskej školskej rady hlavného mesta Bratislavy - dôvodom predloženia návrhu je skončenie štvorročného funkčného obdobia Mestskej školskej rady a zvolenie novej. Mestský parlament schválil do rady poslancov Dušana Hrušku (SZ) a Vieru Kyselicovú (OK).

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 62 poslancov, ZA: 58, PROTI: 0, ZDRŽALI SA: 4.

Zastupiteľstvo odsúhlasilo aj Dodatok Prevádzkového poriadku pohrebísk hlavného mesta SR Bratislavy prevádzkovaných príspevkovou organizáciou MARIANUM - Pohrebníctvo mesta Bratislavy. Podnetom boli 2 skutočnosti - odovzdanie resp. odzverenie cintorínov v Záhorskej Bystrici, Rači a Čunove. Prevádzkový poriadok tiež nebude riešiť konkrétne ceny, pretože sa bude riadiť cenovým výmerom, ktorý podľa zákona o cenách vydal Bratislavský samosprávny kraj. V diskusii vystúpil aj občan Jozef Bonko, ktorý vyzval primátora Ďurkovského, aby dal verejný prísľub, že nariadi riaditeľovi spoločnosti

Marianum Miloslavovi Hrádekovi, aby firma vrátila do konca tohto roka všetkým predplatiteľom hrobových miest rozdiel v cene, ktorá bola schválená Mestským zastupiteľstvom vo výške 312 Sk. Zároveň požiadal primátora, aby dal návrh na jeho odvolanie z funkcie riaditeľa spoločnosti Marianum. Primátor Ďurkovský v reakcii uviedol, že nikdy nepostupoval pod nátlakom a nebude to robiť ani v tomto prípade. Jeho úlohou je ochrana záujmov mesta a obyvateľov Bratislavy. Dodal, že bude postupovať v zmysle právneho predpisu a rozsudku súdu.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 63 poslancov, ZA: 59, PROTI: 0, ZDRŽALI SA: 4.

Zastupiteľstvo schválilo neuplatnenie predkupného práva

hlavného mesta k nehnuteľnosti na Michalskej 14 - mesto predalo začiatkom 90.-tych rokov časť tejto nehnuteľnosti reštituentke za 6,5 mil. Sk (215 760,47 €). Súčasný vlastník ponúkol mestu uplatnenie predkupného práva - 50 mil. Sk (1 659 695,94 €) za nehnuteľnosť a 2 mil. Sk (66 387,83 €) za spoluvlastnícky podiel na pozemku. Magistrát odporučil neuplatnenie predkupného práva.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 63 poslancov, ZA: 57, PROTI: 0, ZDRŽALI SA: 6.

Zastupiteľstvo odobrilo aj neuplatnenie predkupného práva hlavného mesta k spoluvlastníckemu podielu na pozemkoch na Matúšovej ulici. Navrhovaná cena bola 20 000 za štvorcový meter. Magistrát neodporučil uplatnenie

predkupného práva.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 63 poslancov, ZA: 59, PROTI: 2, ZDRŽALI SA: 2.

Zastupiteľstvo neschválilo návrh na zrušenie predkupného práva hlavného mesta k pozemkom vo vlastníctve spoločnosti Bratislavské podhradie. Ide o pozemky v Podhradí, pričom firma svoj návrh odôvodnila tým, že územie je regulované územným plánom zóny a snahou získať úver.

Hlasovanie: PRÍTOMNÝCH: 61 poslancov, ZA: 21, PROTI: 23, ZDRŽALI SA: 16 NEHLASOVAL: 1.

Ďalšie zasadnutie Mestského zastupiteľstva je plánované na 20. novembra.

ZOO PLÁNUJE VYTVORIŤ GORILÁM PRAVÝ DOMOV

Malé klietky, husté mreže. Smutná väzenská realita ľudoopov v bratislavskej ZOO sa už čoskoro zmení. Nový pavilón, ktorý je vo výstavbe, prichýli opice na takom priestore a v takých podmienkach, že sa budú môcť cítiť naozaj kráľovsky.

Výrazná investícia do stavby pavilónu pre opice z mestskej kasy má prilákať návštevníkov na prehliadku vzácných a ohrozených druhov zvierat. Primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský na kontrolnej prehliadke začiatkom novembra v ZOO povedal: „Záhrada je prioritou mesta, pretože je jej súčasťou a musí dosiahnuť určité vybavenie, aby mohla byť zaradená do systému ZOO celosvetovo. Na jednej strane je to teda administratívna nutnosť, na druhej strane sa vytvára priestor pre návštevníkov.“

Počet návštevníkov zoológickej záhrady sa viditeľne zvýšil od vybudovania výbehov

pre šelmy. Vedenie záhrady si stanovilo priority budovania nových pavilónov aj pre ďalšie zvieratá. Na prvom mieste boli mačkovité šelmy, ktoré dnes vidíme cez sklo výbehov priamo pred sebou. Druhou prioritou je vybudovanie práve rozostavaného pavilónu primátora. Aktuálna výstavba haly pre opice sa začala v septembri minulého roka. Peniaze potrebné na vybudovanie pavilónu predstavujú čiastku 103 miliónov korún (3 418 973,64 €). Obyvatelmi veľkého domu budú určite gibony a orangutany umiestnené v jednom výbehu, pretože tieto dva druhy spolu nežijú aj vo voľnej prírode. Druhými nájomníkmi môžu byť šimpanzy, alebo dokonca gorily. Keďže tieto vzácne a majestätne zvieratá potrebujú absolútny pokoj, boli by úplne oddelené od ostatných ľudoopov.

Veronika Ševčíková

FOTO: Miroslav Košírer

O STAREJ TRŽNICI SA ROZHODNE MOŽNO V NOVEMBRI

Očakávaným bodom rokovania bol Návrh na dlhodobý nájom Starej tržnice na námestí SNP, nakoľko 14. novembra 2008 totiž končí zmluva s doterajším nájomcom a je potrebné zabezpečiť jej ďalšiu prevádzku. Podľa riaditeľky magistrátu Anny Pavlovičovej sa posudzovalo viacero alternatív:

1. Návrh spoločnosti Devel Gallery, ktorá prejavila záujem o 50-ročný prenájom Starej tržnice. Do jej rekonštrukcie plánuje investovať 250 mil. Sk (8 298 480,72 €). Plánované je zriadenie širokosortimentnej predajne potravín s predaj mäsových výrobkov, lahôdok, či ovocia a zeleniny. Tržnica by podľa návrhu mala plniť aj spoločenskú

úlohu – mohli by sa tam konať aj spoločensko-kultúrne podujatia, najmä dobročinné a charitatívne. Firma vlastní aj okolité budovy, ktoré tiež plánuje zrekonštruovať. Magistrát vyhodnotil túto ponuku ako najvýhodnejšiu.

2. Záujem majiteľa trhoviska na Žilinskej ulici o prevádzkovanie tržnice, ktorý mestu ponúkol dvojnásobné nájomné trhovísk oproti súčasnému stavu. Netýkalo sa to však ostatných prevádzok. Po zhodnotení situácie a potrebe prostriedkov na rekonštrukciu, záujemca stratil o prenájom tržnice záujem.

3. Projekt tzv. „Slovenského domu“ - možnosť spojenia via-

cerých inštitúcií (napr. Bratislavský samosprávny kraj, hlavné mesto a ďalšie inštitúcie), ktoré by prezentovali slovenskú kultúru. Projekt však nespĺňal podmienky mesta na využívanie týchto priestorov.

Magistrát vyhodnotil ako najvýhodnejšiu ponuku spoločnosti Devel Gallery. Mesto pred 10 rokmi investovalo do rekonštrukcie tržnice 400 mil. Sk (13 277 568,55 €), ktorá však z finančných dôvodov nebola komplexná, pretože sa nedali vhodne využívať podzemné priestory pre chýbajúcu klimatizáciu. V diskusii Valentín Mikuš (OK) namietal, že okrem úľavy na ročnom nájme, ako kompenzácie za rekonštrukciu, je pre mesto nevýhodné aj zníženie ďalšieho nájmu

o 70 percent za skladové, komunikačné a technické priestory a o 40 percent za predajné a reštauračné zariadenia. Navrhol stiahnutie materiálu a úpravu ekonomických podmienok prenájmu. Primátor Andrej Ďurkovský (KDH) uviedol, že bol rôznych záujemcov o tržnicu. Jej predaj však odmieta. Po prestávke navrhol, aby súčasný nájomca v termíne ukončenia nájmu tržnicu odovzdal a mesto uzatvorí nájomné zmluvy s jednotlivými predajcami. O budúcnosti Starej tržnice by sa po posúdení ekonomických podmienok mohlo rozhodnúť už na novembrovom zasadnutí Mestského zastupiteľstva.

(bg)

BRITSKÝ DEVELOPER PREZENTOVAL ZÁJEM

Developerská spoločnosť s britskou účasťou, Devel Gallery prejavila záujem o prenájom bratislavskej Starej tržnice v centre hlavného mesta. Investor bude úzko spolupracovať s Krajským pamiatkovým úradom v Bratislave.

Investícia, ktorú chce britský developer do budovy tržnice investovať bude určená najmä na vnútornú rekonštrukciu priestorov. Vonkajšia časť by si mala zachovať svoju súčasnú podobu. Spoločnosť Devel Gallery chce všetky zmeny konzultovať s predstaviteľmi Starého Mesta a otvorený je aj komunikácii s bratislavskou verejnosťou. Všetky záležitosti týkajúce sa investície, sa budú konzultovať s mestom Bratislava a Stará tržnica by mala aj naďalej plniť funkciu mestskej tržnice. Podľa predstavy investora by sa tržnica mala stať centrom obchodného života Bratislavy a bránou do Starého Mesta.

„Developer sa bude snažiť o zachovanie funkcie tržnice a jeho víziou je, aby Bratislava mala tržnicu európskeho formátu – inšpiráciu bude napríklad tržnica v Londýne,“ vyjadril sa zástupca spoločnosti Devel Gallery Tomáš Ceizel.

V tržnici by mali občania mesta nájsť všetky produkty, ktoré v podobných zariadeniach nachádzajú na celom svete. Ponúkať by sa tu mali klasické potraviny, mäsové výrobky, ovocie i zelenina. Ponúkané produkty by mali byť od najlepších slovenských poľnohospodárov, ktorí sa venujú vlastnej farmárskej výrobe. Tržnica teda bude v prvom rade ponúkať zdravé biopotraviny, v zariadení budú predajne ovocia a zeleniny. Chýbať by nemala biopredajňa mäsa, kaviareň, klasické slovenské, ale aj rakúsko-uhorské lahôdky a delikatesy. Sortiment by mala dopĺňať aj vinotéka, či kníhkupectvo so

slovenskou i cudzojazyčnou literatúrou a iné služby.

Stará tržnica by mala plniť aj svoju spoločenskú úlohu. Stredový priestor bude prístupný pre širokú verejnosť pri príležitosti

konania spoločensko-kultúrnych podujatí. Medzi pravidelné podujatia budú patriť najmä dobročinné a charitatívne podujatia ako napríklad tradičný Vianočný bazár.

(vs)

HEADAJÚ PRIORITY STAROMESTSKEJ ULICE

Skončil sa workshop, ktorý hľadal ideálne architektonické riešenie Staromestskej ulice. „Všetkých päť oslovených kolektívov vypracovalo kvalitné a profesionálne návrhy,“ povedal na tlačovom brífingu prof. Štefan Šlachta, hlavný architekt Bratislavy.

Základným pilierom pri skladaní mozaiky riešení bude určenie priorít. Každá strana, ktorej sa prestavba bude týkať, chce byť na vrchole hierarchie hodnôt – pamiatkari, dopravári i architekti. Túto hierarchiu v konečnom dôsledku určí verejnosť. Hlavný architekt je za zachovanie histórie na ulici, ale zároveň sa vyjadril, že aj mladá generácia má právo priniesť do nej novú architektúru. Nechce v 21. storočí stavať nejaký falošný barok, ktorý už dávno doznel.

Prezentácia zvyšných jedenástich projektov by mala byť 10. alebo 11. novembra. Následne bude realizovaná výstava návrhov, aby ich mohla posúdiť aj verejnosť. Tento workshop veľmi ocenili architekti, ktorí sa doň zapojili. Architekt Bogár o ňom povedal: „Je to dobrá forma, ako rozprúdiť debatu.“ Hlavný architekt mesta Bratislava od nástupu do svojej funkcie naliehal na primátora, aby mu dovolil zrealizovať workshop ohľadne Staromestskej ulice. Napokon primátor súhlasil a vyčlenil naň milión korún (33 193,92 EUR).

Veronika Ševčíková

INZERCIA

ATYP INTERIÉR - VAŠA REALITNÁ KANCELÁRIA

Smrečianska 1, 811 05 Bratislava 1, tel.: 02/ 5249 67 53, 5249 81 59
NON STOP: 0911 258 116, 0911 191 198, 0903 800 559
 www.atypinterier.sk, atyp@nexta.sk

Rezidencia Strelkova - Rača

Predaj 1-2-3-4 izbových bytov v RAČI pod VINICAMI, možnosť výberu bytu v ŠTANDARDE ale aj v prevedení HOLOBYT, v cene pivnica.

Cena za holobyť už od: 56.890,-SK (1.888 EUR) / m2
Novinka: 1-izbové byty s francúzskym balkónom

Už v predaji

Vyber si svoj pozemok v Stupave!

Vyber si svoj pozemok: 3950 SK/m2 (131,11 €)

Realizačný projekt na dom grátis

UP 1460 m2

Chcete bývať v Starom Meste s takýmto výhľadom?

VÝZVA PRE NÁJOMCOV

Uznesením vlády SR z 28. mája 2008 bol schválený návrh postupu riešenia súvisiaceho s problematikou deregulácie cien nájmu bytov. Súčasťou návrhu je aj príprava koncepcie usporiadania vzťahov medzi súkromnými vlastníkami domov a nájomcami bytov, pričom zámerom vlády SR je riešiť primerané bývanie nájomcov bytov dotknutých dereguláciou cien nájmu bytov na báze merateľných sociálnych kritérií.

V tejto súvislosti vydalo 25. septembra 2008 Ministerstvo financií SR opatrenie, v ktorom sa určujú podmienky na uplatnenie maximálnej ceny nájmu po 31. decembri 2011. V tomto opatrení sa medzi podmienkami uplatnenia maximálnej ceny nájmu bytu uvádza povinnosť nájomcu bytu, ktorý spĺňa kritériá tohto opatrenia, prihlásiť sa na tlačíve Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, najneskoršie od 31. decembra 2008.

Podrobnejšie informácie sú spolu s tlačivom pre prihlásenie nájomcov uverejnené na internetovej stránke Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR.

(red)

V STREDU OSADIA VIANOČNÝ STROMČEK NA HLAVNOM NÁMESTÍ

V stredu 12. novembra v predpoludňajších hodinách privezú vianočný strom, ktorý bude oživovať atmosféru na Hlavnom námestí až do konca roka 2008. V ten istý deň popoludní sa začnú na Hlavnom a Františkánskom námestí už aj prípravné práce na stavbu stánkov na Vianočné trhy 2008.

V tomto roku bude vianočný strom Smrek pichlavý (Picea pungens), ktorý Mestské lesy bezplatne získali od Viliama Priklera z mestskej časti Podunajské Biskupice. Smrek je vysoký 15 metrov, má asi 30 rokov. Transport vianočného stromu bude zabezpečovať spoločnosť Enermont. Do centra mesta sa strom cez Mostovú ulicu a Rybnú bránu až na Hlavné námestie. Hlavné mesto za služby spojené s prevozom a umiestnením vianočného stromu na Hlavnom námestí zaplatí cca 30 tisíc korún.

V stredu 12. novembra 2008 sa na Hlavnom a Františkánskom námestí začnú stavať aj stánky na Vianočné trhy, ktoré sa budú v tomto roku konať od 28.

novembra do 23. decembra 2008. V 107 stánkoch predávajú 122 predajcov. Z celkového počtu 107 stánkov bude 41 tzv. gastrostánkov a 66 stánkov je určených na predaj vianočných darčiekov.

Nájomné musia úspešní uchádzači zaplatiť najneskôr do 14. novembra 2008 a zábezpeku pre prípad poškodenia stánku alebo porušenia zmluvných podmienok pre všetky stánky vo výške 10 032,-Sk (333.00 €). Príjmy z Vianočných trhov 2008 predstavujú sumu cca 9.0 mil. Sk (298 745.27 €).

Hlavné mesto prísne ohraničuje sortiment tak, aby zodpovedal typickým vianočným produktom - cigánska pečienka, pečené klobásky, masný chlieb s cibulou, pagáče, husacie a kapustné lokše, kapustnica, varený punč, víno, grog. Ďalej je to drobné pečivo, oplátky, medovníky, med alebo vianočná medovina, úžitkové a dekoračné umelecké predmety z dreva, skla, kože, prútia, šúpolia, včelieho vosku a iných.

(vs)

FOTO: Miroslav Košířer

ROZHOVOR

ŠETRENÍU ENERGIAMI SA NEVYHNEME, ĽUDIA TO MUSIA DOSTAŤ DO KRVÍ

Každodenný boj vlády s energetickými spoločnosťami o ceny energií robí v hlavách spotrebiteľov dokonalejší zmätok. Jedna strana tvrdí, že nie sú dôvody na zvyšovanie cien, druhí vravia, že trhové ceny sa obísť nedajú a to, čo teraz „zmrazíme“, nám o pár rokov „vykvitne“ no možno aj niekoľkonásobne. Kde

porozprávali s hovorcom Západoslovenskej energetiky, a.s. Jánom Orlovským.

„Na súčasné debaty o zvyšovaní cien energií, ktorým sa každý deň venuje aj vláda, by sa spotrebiteľ mal pozrieť aj inou optikou, ako tou, že opäť bude platiť viac. Ak si totiž zoberieme štatistiky, aké veľké rezervy v úspore energií majú

v roku 1989. Znie to neuveriteľne, no úspornejšie technologické riešenia, či už vo veľkom alebo malom, dokážu robiť divy. Pre ďalší príklad nemusíme chodiť ďaleko. Moskva tak neuveriteľne plytvá energiami, že so 14 miliónmi obyvateľov má približne rovnakú ročnú spotrebu ako Nemecko s 80 miliónmi obyvateľov. Pozitívny príklad si môžeme vziať napríklad zo Švédska, kde sú tak energeticky uvedomelí, že na ten komfort, ktorý potrebujeme na Slovensku, by im stačila štvrtinová spotreba elektriny u slovenského odberateľa.“

Nie je to však kontraproduktívne, ak veľké energetické spoločnosti prichádzajú so šetriacimi projektami? Neprípravujú sa o tak o svoje vyššie zisky?

„Možno sa to bude zdať na prvý pohľad tak, no filozofiou takmer všetkých globálne pôsobiacich koncernov, je chrániť životné prostredie. Veď, kto iný, ak nie oni, by mal tento záväzok voči ľudstvu uplatňovať ako prvý. Tým, že ide o infraštruktúrne odvetvie, práve takýmto spoločnostiam by malo záležať na regióne, jeho komunite, rozvoji a ochrane. A v neposlednom rade, čím bude zdrojov energií menej, tým komplikovanejšie a náročnejšie sa bude presadiť na energetickom trhu.“

Ako môže teda bežná domácnosť ušetriť? Existujú nejaké zásady a koľko sa vlastne dá ušetriť?

„V prvom rade si musíme uvedomiť prečo chceme šetriť, pochopiť princíp a zmysel úsporného správania. Musíme to dostať do

krvi a po čase sa dostavia aj prekvapujúce výsledky. Tak napríklad, na vykurovanie a ohrev vody spotrebujeme až 80% celkových energií. Tam je teda priestor na úspory v tisícoch až desaťtisícoch korún ročne. Čiže odporúčanie číslo jeden – kvalitné zateplenie objektov. Pri priemernej domácnosti s bežnými spotrebičmi, ktorá nevykuruje elektrickou energiou, sa ročné náklady na elektrinu pohybujú v priemere od 10 – 12 tisíc korún. Na porovnanie, tá istá domácnosť však spotrebuje ročne na benzín približne 60 tisíc korún. Na týchto dvoch príkladoch teda jasne vidíme, kde sú naše rezervy, a že samotné ceny energií ešte nejakú dobu nebudú hrať kľúčovú úlohu v našich rodinných výdavkoch – bude to naše správanie a postoj k okoliu. Veď, cena elektriny v prepočte na jeden deň v roku vyjde priemernú domácnosť na 30 korún, čo je jedna káva alebo pol krabíčky cigariet.“

Existuje nejaký zdroj informácií, kde sa o šetrení môžeme dozvedieť viac, prípadne, kde nám poradia, čo by sme mali zmeniť?

„Áno, v septembri sme spustili veľmi zaujímavú pomôcku pre každého, kto by chcel pochopiť, že úspora energie je aj investícia do našej budúcnosti. Ide o interaktívny webový portál, kde si môže spotrebiteľ otestovať svoju domácnosť, čo sa týka energetickej efektívnosti, nájsť tam rady, aké kroky urobiť, aby ušetril, ako vybaviť všetky záležitosti týkajúce sa komunikácie s dodávateľom elektriny a pod. Virtuálnou prehliadkou obytného domu sa môžete dozvedieť všetko o úspore pri 27 spotrebičoch, ktoré najbežnejšie v domácnosti používate. Dozviete sa tak aj to, že vaša 20 rokov stará chladnička spotrebuje o dve tretiny viac energie, že úsporné žiarivky majú 15-krát vyššiu životnosť.“

Veronika Ševčíková

je pravda a aký úsudok si má o tom urobiť bežný človek?

Na to nám dá odpoveď zrejme až budúcnosť. Čo však vieme urobiť už dnes, je postaviť sa k využívaniu energie zodpovedne a prispieť svojou troškou nielen do vlastnej peňaženky, ale aj k ochrane životného prostredia a efektívneho využívania energetických zdrojov. Je totiž zákonité, že rozvíjajúci sa svet každým rokom speje do doby, kedy budú zdroje energií ozajstným zlatom. Začnime teda každý od seba a pozrime sa, ako na to. O trendoch v úsporách sme sa

Slováci, sú zvýšenia cien energií zanedbateľné. Energeticky efektívnym správaním totiž vieme ročne ušetriť tisíce korún, čiže negatívny dopad zvyšovania cien, dokážeme hravo pokryť zodpovednejším správaním sa vo vlastnej domácnosti. Ak chceme a vieme sa nastaviť na tento trend, dnes už máme viacero možností, ktoré nás nijako neobmedzujú v bežnom komforte a zároveň sú lacnejšie a ekologickejšie. To, že svet sa hýbe týmto smerom, vraví aj fakt, že v regióne Západného Slovenska je spotreba elektrickej energie stále pod úrovňou spotreby

Viete že?

- 1 kWh postačí na:
- vyžehlenie 15 košíčiek
- uvarenie 70 šálok kávy
- 3 hodiny fénovania
- 3 dni používania chladničky
- oholenie sa 2500-krát
- odšťavenie 4800 citrónov
- viac na www.setri.sk

PARLAMENT SCHVÁLIL NOVELU ZÁKONA O BRATISLAVE

Národná rada Slovenskej republiky 6. novembra schválila poslaneckú novelu zákona o hlavnom meste SR Bratislave. Norma zníži počet mestských aj miestnych poslancov, Bratislava však nebude mať v štátnom rozpočte vyčlenené prostriedky na zabezpečenie funkcií hlavného mesta.

Podľa prijatej normy sa od nasledujúceho volebného obdobia zníži počet poslancov Mestského zastupiteľstva Bratislavy zo súčasných 80 na 45. Poklesne aj počet poslancov miestnych zastupiteľstiev jednotlivých mestských zo súčasných 391 na 179 až 267. Mestské časti do 2000 obyvateľov budú môcť mať päť až sedem

poslancov, od 2001 do 10 000 sedem až deväť, od 10 001 do 30 000 deväť až pätnásť, do 100 000 obyvateľov od pätnásť do dvadsaťpäť (týka sa aj Starého Mesta) a nad 100 000 obyvateľov (týka sa to Petržalky) dvadsaťpäť až tridsaťpäť poslancov. Národná rada nepodporila návrh Martina Kuruca (nezávislý) na zníženie počtu mestských poslancov z 80 na 36. Rovnako podporu nenašiel návrh Lucie Žitňanskej (SDKÚ-DS), aby sa zo zákona vypustilo ustanovenie, podľa ktorého má každá mestská časť v Mestskom zastupiteľstve minimálne jedného poslanca.

Pôvodne predložený návrh novely počítal s tým, že Bratislava by mala na zabezpe-

čenie funkcií hlavného mesta dostávať peniaze zo štátneho rozpočtu. Parlament však podporil (97 zo 126 prítomných zákonodarcov) pozmeňovací návrh Pavla Minárika (nezávislý), ktorý túto možnosť zo zákona vypustil.

Za prijatie novely zákona o Bratislave hlasovalo 77 zo 126 prítomných zákonodarcov, proti bola poslankyňa Tatiana Rosová (SDKÚ-DS) a hlasovania sa zdržalo 43 poslancov. Po podpísaní prezidentom Ivanom Gašparovičom by norma mala platiť od januára budúceho roka.

(bg)

STANOVISKO PRIMÁTORA K NOVELE ZÁKONA

Primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský je sklamaný z toho, že poslanci Národnej rady SR neschválili návrh, aby hlavné mesto dostalo zo štátneho rozpočtu finančné prostriedky na plnenie funkcií hlavného mesta Slovenskej republiky.

„Dúfal som, že aspoň poslanci NR SR, ktorí majú trvalé bydlisko v Bratislave rozumejú potrebám tohto mesta, ktoré zápasí s nedostatkom peňazí na rozvoj predovšetkým dopravnej infraštruktúry, ktorú využívajú nielen všetci obyvatelia Bratislavy, ale aj tí, ktorí do hlavného mesta prichádzajú pravidelne, či príležitostne za svojimi povinnosťami. Pretože hlavnému mestu bola odňatá dotácia na mestskú hromadnú dopravu, prispievajú na ňu v súčasnosti len obyvatelia Brati-

slavy. Napriek tomu hlavné mesto zachováva všetky zľavy pre študentov a dôchodcov, nech prichádzajú z akéhokoľvek kúta Slovenskej republiky do Bratislavy“, skonštatoval po schválení novely zákona o Bratislave v Národnej rade SR primátor Andrej Ďurkovský.

„Verím, že naša spoločnosť raz dospeje do štádia, keď pochopí, že Bratislava ako hlavné mesto SR reprezentuje celé Slovensko, teda občanov, prezidenta, vládu, ale aj poslancov Národnej rady SR. Spokojný som len s faktom, že Národná rada akceptovala takmer všetky pripomienky poslancov mestského zastupiteľstva, ktoré schválili na svojom mimoriadnom rokovaní,“ uzavrel svoje vyhlásenie k novele zákona o Bratislave Andrej Ďurkovský.

(bg)

EFEKTÍVNE KOMANDO V MHD

Od septembra ste sa možno v dopravných prostriedkoch stretli s trojicou SBS-károv, ktorá chráni cestujúcich a majetok dopravného podniku. Až 20 miliónov (663 878,38 €), to je škoda, ktorú ročne spôsobia vandali v Bratislave. V snahe uchrániť autobusy, električky a trolejbusy, DPB zaviedol pohotovostnú zásahovú jednotku.

Podľa slov hovorca dopravného podniku sa zásahová jednotka osvedčila ako efektívna zložka MHD. Jej prínos si chvália nielen vodiči, ale aj cestujúci. Ak sa vo vozidle vyskytnú pasažieri, ktorí ničia zariadenie alebo spôsobujú pohoršenie, vodič privolá SBS, ktorá je schopná byť na mieste do desiatich minút. Medzi neželaných účastníkov hromadnej dopravy patria vandali, ľudia

so zanedbanou hygienou, bezdomovci či veľmi špinaví robotníci. Trojčlenná jednotka už zasahovala aj pri čiernych pasažieroch, ktorí sa nepreukázali platným cestovným lístkom a voči revízorovi sa správali agresívne.

Súkromná bezpečnostná služba má na svojom konte aj mimoriadnu zásluhu vďaka spolupráci s políciou. Počas jedného mesiaca jednotka zasahuje 70 až 80-krát. Pri niekoľkých zásahoch je nutná i pomoc príslušníkov policajného zboru. Vďaka tomuto úzkemu prepojeniu sa podarilo zaistiť a odovzdať do rúk strážcov zákona aj dvoch celoštátne hľadaných páchatelov.

(vs)

MESTO ZAČALO OBSTARÁVAŤ PLÁN ROZVOJA DO ROKU 2020

Hlavné mesto oficiálne začalo obstarávanie na spracovanie Plánu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Hlavného mesta SR Bratislavy (PHSR) na roky 2010 - 2020. Návrh bol spracovaný v zmysle zásad pre tvorbu PHSR. Spracovanie PHSR musí byť tvorené v zmysle metodiky pre tvorbu PHSR hlavného mesta SR Bratislavy.

Ambíciou pripravovaného rozvojového programu Bratislavy je vytvoriť organizačne aj finančne realizovateľný program rozvoja s maximálnou podporou všetkých zainteresovaných partnerov a verejnosti. Musia byť zohľadnené existujúce legislatívne podmienky, v ktorých Bratislava

vykonáva svoje samosprávne funkcie a rozpočtové možnosti mesta, ako aj kapacity ďalších verejných aj súkromných zdrojov.

Základným cieľom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Hlavného mesta SR Bratislavy, ako kľúčového strategického a rozvojového dokumentu v strednodobom horizonte, je analýza hospodárskych a sociálnych daností a potrieb Bratislavy a definovanie príslušných cieľov a opatrení, ktoré napomôžu rozvoju Bratislavy s ohľadom na potreby občanov hlavného mesta. Neoddeliteľnou súčasťou PHSR bude aj návrh finančného a organizačného zabezpečenia jeho realizácie a návrh

systému monitorovania a hodnotenia jeho plnenia.

Spracovanie tohto dokumentu je postavené na princípe partnerstva so všetkými relevantnými subjektmi a na báze otvorenej spolupráce s mestskými časťami. V procese spracovania a schvaľovania programu bude kladený osobitný dôraz na komunikáciu so širokou verejnosťou. Lehota na predkladanie ponúk je do 14. 11. 2008 do 10.00 h. Predpokladaný termín predloženia materiálu Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy na schválenie je jún 2010.

(pk)

INZERCIA

Prekvapil vás
nový obal?

Figaro
Mliečna
Mléčná

ZNOVUZAMERATEĽNÝ OBAL

Nová lahodnejšia chuť

ZA PREMNOŽENIE POTKANOV SI MÔŽEME AJ SAMI

Jesennú deratizáciu verejných priestorov na území mestskej časti Bratislava – Staré Mesto uskutočnila spoločnosť CHEMIX-D od 6. do 15. októbra 2008. V rámci nej uložila 6 630 kusov nástrah POTEX.

Pri hodnotení situácie mestská časť konštatuje, že klimatické podmienky uplynulého leta a množstvo rozkopávok a zemných prác vyvolali extrémnu migráciu hlodavcov, najmä potkanov. Ich zvýšený výskyt bol zaznamenaný najmä na Dostojevského rade (medzi parkoviskami), na stavenisku na Karadžičovej ulici, v okolí nábrežia pri novej budove SND, na Fajnorum nábreží, pri Starom moste, pri PKO, na Žižkovej ulici (pri bazéne), na Hradnom vrchu (svah smerom k Dunaju), pri Ondrejskom cintoríne, v okolí amfiteátra na Hriňovskej ulici, v okolí Bôrika aj Slovenského rozhlasu.

Hlodavce vidno spravidla pri kontajneroch na domový odpad, vykurovacích rozvodoch, pri opravách kanalizácie a najmä pri rekonštrukčných prácach a asanáciách starých budov. Zastaranosť, neprehľadnosť a napájanie mnohých starých objektov priamo na kanalizačnú sieť bez prípojnej revíznej šachty umožňuje bezpečný pohyb a úkryt potkanom.

V posledných rokoch pribúdajú na území Starého Mesta túlavé mačky. Je to dôsledok ich prirumovania občanmi (citeľný je tento moment napr. pri Ondrejskom cintoríne). V takomto prostredí mačky prestávajú byť predátormi. Naopak, o zvyšky jedla naservírované obyvateľmi sa delia s potkanmi, na ktoré v prirodzenom prostredí útočia.

Mestská časť preto vyzýva občanov, aby sa vzdali kŕmenia zvierat na voľne prístupných miestach. Len vďaka pravidelným deratizačným zásahom sa darí v Starom Meste udržať situáciu v premnožení potkanov a myší na štandardnej úrovni.

Pokiaľ budú všetky mestské časti na území Bratislavy aj naďalej pravidelne a celoplošne zabezpečovať ochrannú deratizáciu, nehrozí z epidemiologického hľadiska akútne nebezpečenstvo vzniku rozsiahlejších ohnísk nákaz renosných chorôb z dôvodu neprimeraného premnoženia hlodavcov.

(red)

Dvojtýždenník **Staromestský kuriér** vydáva Staromešťan, s.r.o. Šefredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@skurier.sk, Náklad: 40.500 kusov. E-mail: redakcia@skurier.sk, tel. č.: 02/ 544 377 81 Inzercia: inzercia@skurier.sk. **Nová adresa redakcie:** Ventúrska č. 7, 821 05 Bratislava. Grafická úprava EKORA. Tlač: Petit Press, a.s., Bratislava, www.tlaciaren.petitpress.sk Distribúcia: bezplatne do všetkých domácností a firiem v Bratislave-Starom Meste. Registrované MK SR: RP 350/2007.

„Agresivita vodiča linky č. 41“

Počas návštevy brata v Bratislave sme sa rozhodli urobiť si prechádzku na Slavín. Prechádzkou, prezretím si pomníkov a fotografií, prečítaním niekoľkých nápisov v ruskom jazyku sa naše kroky vybrali na polievku do pizzerie. Tá je umiestnená na Búdkovej ulici, kde sa zároveň nachádza zástavka autobusov a trolejbusov.

Zrazu sme všetci štyria zízali, že oproti pizzerii zastalo auto ktoré malo poruchu a nemohlo

naštartovať. V jeho tesnej blízkosti zabrzdil nečakane autobus, ktorý takúto situáciu nepredpokladal. Zdalo sa, ako keby si „štrngli“ automobil svojou zadnou časťou a autobus prednou. Škody na aute a autobuse neboli, stáli iba tesne za sebou. Dôchodkyňa vo veku asi 65 rokov si zachovala rozvahy, netušiac, čo deje. Snažila sa opakovane auto naštartovať, ale nič. Pravdou je, že vošla do bočného pruhu na zastavenie autobusov a trolejbusov, kde je vyhradený nástup pre cestujúcich, bohužiaľ, nie do jazdného pruhu pre prikázaný smer jazdy. Dúfala, že sa vyhne a nebude prekážať iným autám v jazde. Z autobusu číslo 41 vyskočil vodič – „zúrivý a nepríčetný tiger“. Možno mal strach a obavu zo škody, ktorá sa nestala. Pán so sivými vlasmi, s väčším bruchom, v čiernom tričku pristúpil z ľavej strany auta k vodičke a cez okienko jej

začal vulgárnymi slovami prejavovať „úctu“. Jeho slovník bol bohatý, počas piatich minút vyčerpav svojou slovnú zásobu maximálne. Vrátil sa do autobusu, cez okno sme mohli pozorovať ako neustále čosi sám pre seba vraví. Autobus cúvol dozadu a šofér opätovne celý agresívny vybehol k autu, tentokrát dal šancu spolujazdca a v zlosti vytrhol imobilizér šoférke, ktorý naštvane hodil smerom k zástavke medzi lístie v tráve, samozrejme tým ho poškodil (rozletel sa na tri časti). Spokojný na duši nastúpil a otočil autobus na inom voľnom priestranstve, nastúpili dvaja cestujúci a autobus číslo 41 v smere na Hlavnú stanicu, značky BA 076 MN, z Búdkovej ulice v čase 2.11.2008 o 13.55 bol preč spolu so svojim „tigrom“. Bohužiaľ, je to jedna z veľmi nepríjemných a rozčarujúcich udalostí. Takto zareagoval jeden z profesionálov,

ktorí nás denne vozia v MHD.

Neodradil nás nedôstojný prístup šoféra k dôchodkyňi. Rozhodli sme sa s ťažkosťami pre zlomený imobilizér neznámej pani pomôcť odtiahnuť pokazené auto na vedľajšie parkovisko. Bola veľmi vďačná a dodala, že sa na nič nezmožila, keďže šofér bol zúrivý. Práca šoféra MHD je ovplyvnená čiastočne stresom a tlakom. Neznámená to, že v krízovej situácii má vodič zabudnúť na úctu, ľudskú dôstojnosť a podľahnúť agresívnejmu spôsobu správania voči človeku – cestujúcemu alebo účastníkovi cestnej premávky. Želám všetkým čitateľom príjemných šoférov a šťastnú jazdu bez nehôd.

Vaša čitateľka a dennodenne cestujúca MHD-čkou v Bratislave

VENCE POLOŽILI UŽ AJ NA KOPČANOCH

Primátor hl. mesta SR Bratislavy Andrej Ďurkovič po prvý raz položil počas Sviatku všetkých svätých symbolický veniec aj na vojenskom historickom cintoríne v Petržalke – Kopčanoch.

Obnova cintorína by mala byť ukončená v máji budúceho roka a celkové náklady na rekonštrukciu sú 19 miliónov korún (630 tis. €). Cintorín organizácia Paming opravuje od roku 2005, pričom dostali naň aj štátnu dotáciu jeden milión korún (33 tis. €). Postupne bolo potrebné vyrúbať časť stromov, uro-

biť terénne úpravy, vysadiť nové stromy. V tomto roku osadili kríže, reštauruje sa centrálny kríž, buduje sa oplotenie. Cintorín má rozlohu 4 552 metrov štvorcových a je na ňom pochovaných v samostatných hrobch 331 vojakov deviatich národností - česko-slovenskej, maďarskej, juhoslovenskej, rumunskej, rakúskej, ruskej, talianskej, poľskej, nemeckej a šesť vojakov.

Text a foto Miroslav Košírer

Nová predajňa DELIKATESO,
Obchodná 45.

CIRKUS NA ĽADE – PRVÝKRÁT NA SLOVENSKU

Krasokorčuľovanie je šport spájajúci estetickú krásu, umenie, ale aj tvrdú drinu. Profesionálne výkony sa snúbia s obrazom, ktorý lahodí oku. Cirkus je zase miesto, ktoré musí navštíviť každé dieťa. Akrobati, klauni, fakíri, drezúra zvierat – prehliadka, ktorá zlepši náladu každému. A čo keď sa tieto dve napohľad odlišné umelecké odvetvia dajú dokopy?

V Moskve sa zrodil doposiaľ jediný cirkus, ktorý nekočuje so šapitom. Ak chce niekde uviesť svoje predstavenie, potrebuje halu, a nie hocijakú – potrebuje ľadový štadión. Moscow Cirkus on Ice je zoskupením najväčších profesionálov svojho oboru – krasokorču-

liarov, olympionikov, absolventov cirkusovej akadémie a prominentných cirkusových umelcov. Myšlienka založenia tohto originálneho cirkusu vznikla v hlave jedného z najlepších sovietskych režisérův – Arnolda Gregoryevicha Arnoldina. Svoje režisérské schopnosti už predtým predviedol v divadlách, cirkusoch aj v ľadovom baletе. Získal množstvo profesionálnych známych a veľa skúseností. Napokon prišiel s nápadom realizovať cirkus na ľade. Prvé vystúpenie sa konalo v roku 1964. Išlo o prehliadku cirkusových trikov, ktoré prebiehali na korčuľoch, predstavenie nabralo na dynamike. Zábavná šou nebola skladačkou samostatných

celkov, ale tvorila dej a držala sa dramatických častí.

Na Slovensku sa ľadový cirkus predstaví po prvýkrát, a to v troch mestách – Žiline, Trenčíne a Bratislave. Symbióza krasokorčuľovania a ruského cirkusu s bohatou tradíciou sa premietne v žonglovaní, akrobácii, vystúpení klaunov, gymnastike a nebudú chýbať ani zvieratá. Šou sa už uvádzala v Južnej Afrike, Estónsku, Nemecku, Izraeli, Holandsku,

Taliansku, Spojených Arabských Emirátov, Francúzsku, Poľsku, Čínu, Lotyšsku, Moldavsku, Japonsku a v Kanade. Uvidíme, čo umelci ukážu nám 30. novembra na Zimnom štadióne V. Dzurilla v takmer dvojhodinovom vystúpení. Výťažok z predaja lístkov na Moscow Cirkus on Ice poputuje na Ligu proti rakovine.

(vs)

LÚČNICA ZRODENÁ V ŠTIAVNICKÝCH VRCHOCH OSLAVUJE ŠESŤDESIATKU

Lúčnica. Kto by ju nepoznal? Umelecký bratislavský súbor, ktorý šíri tradície a kultúru Slovenska po celom svete. Nezná poézia i dravý temperament tančov, pestrofarebnosť krojov, krásna piesni a história zvykov jednotlivých regiónov nášho územia, to je charakteristika Lúčnice. Už 60 rokov je šíriteľkou majstrovstva a fantázie inšpirovanej ľudovou tradíciou mnohých generácií mladých špičkových umelcov. V súčasnosti Lúčnica oslavuje 60. výročie.

V povojnových rokoch patrili k dobovému koloritu aj mládežnícke brigády. Určite najväčšou a najvýznamnejšou bola stavba Trate mládeže (1948-49) spájajúca Hronskú Dúbravu s Banskou Štiavnicou. Jej staviteľia, mladí ľudia bez ohľadu na politickú, národnostnú, náboženskú, či stavovskú príslušnosť, vybudovali obdivuhodné dielo v náročných podmienkach. V mesačných turnusoch sa tu vystriedalo približne 43 000 brigádnikov. K dispozícii mali len jednoduché nástroje, bývali v spartánskych podmienkach, v táboroch s drevenými barakami, pričnami a „komfort“ im zabezpečovali dve vojenské deky. Napriek tomu sa každý snažil podať čo najlepší výkon. Večer, po práci, si ešte vládali zaspievať a zatancovať. A práve počas tejto

stavby v Štiavnických vrchoch uvideli mladí nadšenci prvú pestrofarebnú kyticu ľudových tančov a piesní z najrôznejších častí Slovenska. Pôvodne len tak, pre vlastné potešenie, až neskôr vznikla myšlienka predstaviť slovenské kroje, piesne a tance na medzinárodnom veľtrhu v Prahe. Úspech prerástol všetky očakávania. Lúčnica sa zrodila a zaskvela v plnej kráse. Odvtedy sa pod vedením umeleckého vedúceho a choreografa prof. Štefana

Nosála predstavili vo viac než 60 krajinách Európy, Ázie, Ameriky, Austrálie a Afriky. Okrem špičkových tanečníkov má toto umelecké teleso profesionálny ľudový orchester - Zlaté husle a vlastný spevácky zbor. V kolektíve sa dodnes vystriedalo viac než 2 000 členov súboru, ale aj hostí zvučných mien. Naštudovali a predstavili divácky nezabudnuteľné obrazy zo života slovenského ľudu stupňujúc sa od najnežnejších uspávaniek, milost-

ných piesní, dedinských svadieb až po temperamentné zbojnícke čardáše.

Lúčnica, mladá babička sa dožíva svojich šesťdesiatin, sa teda narodila v Štiavnických vrchoch pri stavbe Trate mládeže, dokázala zvečniť čistotu, mladosť a krásu našej kultúry a našich zvykov.

Veronika Ševčíková

Súčasťou edície Bratislava – Pressburg, ktorú vydáva Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT, je aj kniha Igora Janotu Bratislavské rarity. Autor v nej približuje všetky atraktívne kuriozity a kuriózne atraktivity starej Bratislavy. Pozývame vás na krátku exkurziu....

Majster kat

Keď vojdete do Starého Mesta cez Michalskú bránu, napravo, smerom k Hradu, vedie úzka Baštová ulička. V nej stál kedysi dom označený číslom 6. Podľa starých listín tu býval bratislavský kat. mnohým ľuďom, čo to vedia a prechádzajú okolo, ešte aj dnes pred ním prebehne po chrbte mráz.

Bratislava mala „právo meča“, a teda mala aj kata, občana s výnimočnými privilegiami, ale aj osobitnými povinnosťami. V meste ho musel každý spoznať už podľa oblečenia. Pri výkone trestu nosil ohnivocerenu kutňu s kapucňou. Mala podobný strih, ako dnes nosia františkáni, len tí majú habit hnedý.

V katovom byte visel na čelnom mieste meč – symbol jeho remesla. Ľudia verili, že ak sem vstúpi človek, ktorému je súdne umrieť katovou rukou, meč sa na stene pohne. Hlavnou katovou náplňou práce bolo nemilosrdné vypočúvanie podozrivých osôb. So svojimi pomocníkmi používal pri tom tortúry, aké si dnes už ani nevieme predstaviť. Najmiernejšie bolo zovretie človeka do klady, ktorá ho zovrela okolo krku – „do huslí“, a palicovanie. Na druhom konci dlhého radu vyšetrovacích metód bolo natáhanie na škrepec, vrážanie kincov pod nechty, trhanie živého mäsa z tela, pálenie rozžeraveným železom a ďalšie hrozné muky.

Krutým tretom bolo lámanie kolesom – odsúdeného priviazali na zem a na jeho telo spúšťali roztočené koleso s nožmi. Záležalo na katovi, či smrť odsúdenému uľahčil alebo strpčil. Keď mul koleso spustil na krk, smrť nastala okamžite. Keď začal od nôh, zomieranie bolo bolestivé a pomalé. Nemilosrdným spôsobom bolo pílenie tela, vláčenie za koňom či upaľovanie zaživa.

Veľa ľudí je poverčivých a volakedy ich bolo ešte viac. Verili, že ak má kat schopnosť usmrcovať, vie aj uzdravovať. A tak často za noci chodili k nemu tmavé postavy, aby im poradil, alebo aby im predaj nejaký uzdravujúci prostriedok. A kat ani radu nedal zadarmo.

Keď chodil popravovať už pred Michalskú bránu, šiel z domu cez bránu vždy iba úzkym priechodom. Ľudia si to všimli, a keďže sa rozchýrilo, že práve tu sú ukrytí duchovia popravených, nik sa tade neopovážil prejsť. Ešte aj v 20. storočí sa úzkemu priechodu vyhýbali študenti, nedajbože tadiaľ prejsť, veď by nespravili skúšku.

(pokračovanie nabadúce)

BANSKOBYSSTRICKÁ ULICA

Vznik Banskobystrickej ulice je spojený s výstavbou paláca kniežaťa Antona Graslakoviča. Vďaka tomuto šľachticovi sa ulica volala v 18. storočí Pánska. Neskôr niesla názov po záhone Pölln, kam smerovala. V roku 1879 bola pomenovaná po najznámejšom barokovom sochárovi Jurajovi Rafaelovi Donnerovi (1692 – 1741), ktorý jedenásť rokov plodne pracoval v Bratislave. Do korunovačného mesta ho pozval arcibiskup Imrich Eszterházy, popredný mecén svojej doby. Vybudoval mu na uvedenej ulici sochársku dielňu, kde J. R. Donner vytvoril svoje vrcholné diela. K tým patrí socha sv. Martina na koni vyrobená z olova, ktorá sa nachádza v Dóme sv. Martina, pôvodne stála na hlavnom oltári. Druhým významným dielom je kaplnka sv. Jána Almužníka so sochou kľačiacieho arcibiskupa Esterházyho. Postaral sa i o sochársku výzdobu kostola alžbetiniek a mariánsky oltár v kostole sv. Trojice. Keďže hlavným sponzorom tohto zručného sochára bola cirkev a jej predstavitelia, väčšina jeho diel nesie sakrálnu zameranie.

Vďaka účinkovaniu J. R. Donnera sa stala Bratislava významným umeleckým centrom, k čomu prispeli aj jeho žiaci L. Gode, B. F. Moll a ďalší. V roku 1945 bola ulica premenovaná na Banskobystrickú. Na slávneho sochára sa našťastie nezabudlo a o niekoľko rokov neskôr (1969) dostala jeho meno ulica v Karlovej Vsi.

Mikuláš Gažo

UDELILI RAD BOBRÍKA

Staromestská knižnica 6. novembra 2008 po piaty raz udelila výročnú cenu - Rad Bobříka – knihovníka za nezištnú pomoc a podporu jej aktivít. V tomto roku sa rozhodli udeliť toto ocenenie trom laureátom - RNDr. Antonovi Pevalovi, CSc. (SAV), PhDr. Jane Bahurinskej (SNG) a študentovi Právnickej fakulty UK Andrejovi Lesayovi. K 26 „bobříkom“ za roky 2004 – 2007 tak pribudli ďalší traja.

(zv)

VEĽKÝ ZBOR DONSKÝCH KOZÁKOV V BRATISLAVE BENEFIČNE

Jedinečný Veľký zbor donských kozákov už netreba Slovákom veľmi predstavovať. Po dvoch veľmi úspešných turné na západnom Slovensku v priebehu posledných dvoch rokov očarili jeho sólisti v septembri 2008 aj divákov v šiestich mestách na východnom Slovensku a v Ružomberku.

V decembri však prichádzajú do Bratislavy, aj s osvedčenou kapelou ruských ľudových nástrojov Rudika Jachina, so špeci-

álnym programom Spev pre život, ktorý je venovaný Nadácii Výskum rakoviny. Na vystúpenie si prizvali exkluzívnych slovenských hostí: organistu Mareka Vrábela, Ľudovú hudbu Miroslava Dudíka, Det- ský spevácky zbor Slovenského rozhlasu s dirigentom Adrianom Kokošom a sólistkou Domini- kou Ferkovou, spevákov Miriam Garajovú a Martina Mikuša. No a programom bude sprevádzať stále populárnejšia Nora Beňačková. **Koncert sa uskutoční v uto-**

rok, 9. decembra 2008 o 19.30 h v Koncertnej sieni Slovenskej filharmónie.

V programe zaznejú pravoslávne liturgické spevy, operné zbory a árie, ruské a slovenské ľudové piesne a predvianočnú náladu vyčaria tradičné koledy. Z bohatého scenára vyplynul aj podnázov koncert: Tebe poem – Nabucco – Večerný zvon – Nesiem vám noviny.

Vstupné 550,- Sk (18,26 €), seni-

ori nad 65 rokov, mládež do 15 rokov, ZŤP 400,- Sk (13,28 €)

Predpredaj: www.ticketportal.sk
Bratislavské kultúrne a informačné stredisko, Klobučnícka 2, tel. 5935 6650

Hummel Music – Divyd, Klobučnícka 2 tel.: 5443 3888; Artfórum, Kozia 20, tel. 5441 7232

Pokladnica Slovenskej filharmónie, tel. 59208 233, 59208 211

Agentúra Kováčová, tel. 5249 1378

NADÁCIA

Spev pre život

Koncert pre Nadáciu Výskum rakoviny

Tebe poem – Nabucco – Večerný zvon – Nesiem vám noviny

Utorok, 9. decembra 2008, 19.30 h

Koncertná sieň Slovenskej filharmónie, Bratislava

Veľký zbor donských kozákov

Nora Beňačková; Marek Vrábek – organ; Ľudová hudba Miroslava Dudíka
Detký spevácky zbor Slovenského rozhlasu, Adrian Kokoš

Vstupenky v sieti [ticketportal](http://ticketportal.sk) Pokladnica Slovenskej filharmónie, Agentúra Kováčová

www.juras.sk
www.nvr.sk

TANEC V GUMÁKOCH

Meno choreografa Jána Ďurovčika je preslávené po celom svete a „samozrejme, netreba ho predstavovať ani slovenskému publiku. Tento umelec našťudoval v novom bratislavskom divadle Heineken Tower Stage tanečné predstavenie – Vták Ohnivák, ktoré malo premiéru 24. októbra. Ďurovčík sa sám nazýva „Stravinskofilom“, a preto si vybral dielo Igora Stravinského pre uvedenie na svojej domovskej scéne.

Hudba a pohyb. Obdivuhodné tanečné výkony, ktoré sa v tomto predstavení odohrali na divadelných doskách, sú výsledkom dlhodobej prípravy. Obyčajne sa hra skúša dva mesiace, Vtáka Ohniváka tanečníci nacvičovali pol roka. Dielo je o vzťahoch ľudí, o putách, ktoré im nedovolia vzlietnuť. Myšlienku predstavenia vyjadruje citát: „Prelom putá viery a tradície, zoškrab plesň zhnitej mysle... a vzlietni... prosím!“ Divák musí byť oboznámený s touto pointou, aby mohol v predstavení vidieť dej.

Vtáka Ohniváka si zahrál výkonný riaditeľ divadla Ján Špoták, bola to jeho vôbec prvá hlavná postava. Lahké pohyby, pružnosť a schopnosť lietať. Janko sa pohyboval s takou ľadnosťou a svižnosťou, že pôsobil akoby chcel skutočne vzlietnuť. Jeho partnerku hrala útlá tanečnica Petra Černová. Silný

putám, ktoré ľudia nechcú zložiť, i keď s nimi nemôžu „lietať“.

Napriek dlhodobej a kvalitnej príprave rušivo pôsobia reflektory, ktoré v niektorých momentoch svietia divákovi priamo do očí a nie je cez ne vidieť tanečníkov. Dominanta predstavenia je Stravinského hudba. Tento dôležitý prvok hry je občas tak ohlušujúci, že vôbec nevyzniká jeho krása. Heineken Tower Stage je najnovšie divadlo v Bratislave, časť vyhradená pre publikum je však nedomyslená. Jednotlivé schodíky, ktoré zvyšujú

miesta na sedenie, sú prinízke a divák si musí hľadať zorný uhol, aby videl na javisko cez divákov sediacich pred ním.

Aktuálna myšlienka predstavenia, náročné spracovanie a stvárnenie, to je Vták Ohnivák. Ďurovčík si potrpí na čistotu a detailoch predstavenia, a preto sú jeho hry posolstvom kvality. V Bratislave zožalo toto tanečné vystúpenie veľký úspech, teraz vyráža na turné po 25 slovenských mestách a k nám sa vráti 15. novembra.

Veronika Ševčíková

KRÁSA NEMÁ VEK

Osem sudičiek a Milan Kňažko pokrstili minulý týždeň v utorok do života knihu slovenskej lekárky Alexandry Novotnej Krása nemá vek. Medzi sudičkami nechýbali známe osobnosti ako Zdena Studenková, Adriana Kmotríková, Gabriela Škrabáková, Erika Judínyová, Gabriela Drobavá, Lucia Hablovičová, Silvia Šarköziiová a Marcela Laiferová.

Kniha úspešnej slovenskej lekárky formou príbehov pacientov približuje život na klinike plastickej chirurgie a estetickej dermatológie. Autorka v nej rozoberá svoj pohľad na krásu a opisuje najmodernejšie trendy v estetickej medicíne. Čitatelia v tejto knižke nájdu nielen autentické príbehy, ale aj pocity a pohnútky klientov, ktorí sa rozhodli pre estetický zákrok. Doplnená je zaujímavým

obrazovým materiálom.

Kniha Krása nemá vek vznikla na základe doktorandskej práce MUDr. Alexandry Novotnej, PhD. Pôvodnú prácu obohatila o reálne príbehy klientov kliniky plastickej chirurgie, estetickej dermatológie a laserovej medicíny Esthetic.

„Mojim šťastím je, že sa venujem medicínskemu odboru, ktorý pomáha ľuďom zmeniť veci, ktoré sa zmeniť dajú a ponechať si tak silu na boj s vecami, ktoré ovplyvniť nevieme,“ povedala v súvislosti s vydaním knihy jej autorka.

Alexandra Novotná je zakladateľka a riaditeľka Súkromnej kliniky plastickej chirurgie, estetickej dermatológie a laserovej medicíny Esthetic. Na Slovensko prináša nové technológie a terapeutické

postupy. V období rokov 2002 až 2005 pôsobila v reformnom tíme ministra zdravotníctva. Založila a krátko pôsobila ako predsedníčka Úradu pre dohľad nad zdravot-

nou starostlivosťou. V roku 2007 získala titul Žena roka v kategórii biznis.

Text a foto Miroslav Košírer

V RÍME PRIBUDNE BRATISLAVSKÉ NÁMESTIE

Po minuloročnom pomenovaní jednej z pražských ulíc po Bratislave by malo už na budúci rok vzniknúť Bratislavské námestie v Ríme. Tento nápad sa zrodil v hlavách slovenských diplomatov pôsobiacich v talianskej metropole. Túto myšlienku podporuje aj súčasný veľvyslanec Slovenska v Ríme Stanislav Vallo, podľa ktorého Bratislavské námestie vznikne v časti Farnessina - v blízkosti našej ambasády, ako aj talianskeho Ministerstva zahraničných vecí a Olympijského štadióna. Zámer už schválila tamjšia samospráva. V Ríme je už jedna z ulíc pomenovaná po Alexandrovi Dubčekovi. A práve na novom rímskom Bratislav-

skom námestí by mal pribudnúť aj pamätník venovaný tejto osobnosti slovenských dejín. Projekt nového námestia i pamätníka bude podľa predbežných dohôd financovaný oboma stranami – slovenské Ministerstvo kultúry podporí zhotovenie pamätníka a rímska samospráva zabezpečí úpravu lokality. Bratislavské námestie spolu s pamätníkom Alexandra Dubčeka by malo v talianskej metropole pribudnúť pri príležitosti 20. výročia „nežnej revolúcie“ 17. novembra 2009.

(bg)

Foto: VG

SPOMIENKY JEDNÉHO PREŠPORÁKA BRATISLAVSKÉ KINOSÁLY

kde je dnes Ministerstvo kultúry. Pretože to patrilo Tatrabanke a my sme bývali hneď vedľa, mali sme to iba skok.

Rád som chodieval do kina. Boli to väčšinou lacnejšie kiná, pretože lístok som si musel platiť zo svojho vreckového. V tom čase, tie lacnejšie kinosály mali lístky za korunu, za dve až za tri. Oblúbené kino bolo Alfa, kde je teraz Nová scéna. Korunu stáli prvé dva rady, tu sedeli tzv. plátnolízaci, človek videl len veľmi zdeformované tvare. Alebo bolo možné ísť za korunu na balkón, čo boli zase celkom bočné miesta, a keď sa človek díval na plátno, tak postavy boli tenké ako špagety. Niekedy sme skúsili z jednorunového miesta prejsť na lepšie, aby sme videli. Občas to uvádzajúca tolerovala, niekedy nás odtiaľ popohnala.

Z ďalších kín kam sme chodievali bolo kino Palace, potom Elektrobioskop na Hviezdoslavovom námestí, to boli všetko lacnejšie kiná. Elektrobioskop mal uprostred plátna veľký flak, zrejme tam bol zozadu amplión, ktorý presvital. Ďalej bolo kino Olym-

pia, čo bolo skutočne periférne kino, diváci tu sedeli a prípadne si držali aj bicykle, aby im ich niekto neukradol. Z ostatných kín, kde sme z času na čas ako chlapci chodievali, bolo kino Atlon, ten bol známy tým, že mal vzađu diskretné lôže, ktoré využívali mnohé páry. Okrem týchto bolo ešte jedno kino, hneď oproti Primaciálnemu paláca, teda v budove, ktorá stála na mieste Magistrátu, kino Elite. V kine Palace sa premietali krátke filmy. Bolo to dobre vymyslené, lebo to kino išlo kontinuálne. Človek tam mohol kedykoľvek vojsť a byť presediť celé poobedie, alebo prísť len na krátko.

Filmy boli obohrané, takže niektoré z nich boli doškrabané, a tak vypadávali, akoby boli filmované v daždi. Filmy sa veľmi často aj trhali, takže zrazu - šok. Svetlo. A to svietilo, až kým sa páska zlepila. V tom čase sa stávalo aj to, že sa jeden film premietal v dvoch kinách, ale v meste bola iba jedna kópia, takže kópie sa museli prenášať. Väčšinou to robili nejakí mládenci na bicykli. Stalo sa, že mu cesta celkom nevyšla alebo sa

kdesi zaplietol, a tak sa dlho čakalo pokiaľ príde film do kina. Občas sa aj to stalo, že premietací popredhadzovali poradie týchto kópií, takže niekedy bol dej veľmi čudný, nenadväzoval.

V každom kine mali bufet, a tak si človek mohol kúpiť nejaké cukríky. Z filmov si pamätám na povinnú snímku - film o Štefánikovi. Nevieť či ešte existuje kópia, ale my ako študenti sme boli v kine s celou triedou a nasledujúcu hodinu slovenčiny sme tento film rozobrali. Zaujímavé bolo, že sme došli k spoločnému záveru, že ten film predstavoval Štefánika ako málo aktívneho, utiahnutého hrdinu. Ak sa dobre pamätám, hral ho Saša Rašilov. Oblúbené filmy boli aj grotesky, na ktorých sme sa nasmiali. Mali sme radi filmy s Charlie Chaplinom, Mr. Motto's Gamble, kde hral hlavnú úlohu Peter Lorre, ktorý vraj pochádza zo Slovenska, King Kong... V tom čase ešte nebola televízia a kino bolo jednou z tých lacných zábav pre mládež.

Mikuláš Gažo

(vs)

NETRADIČNÁ VÝSTAVA

Staromestská knižnica, pobočka na Karadžičovej 1, Vás pozýva na návštevu výstavy výtvarných prác žiakov Základnej školy internátnej pre nevidiacich a slabozrakých na Svrčej ul. v Bratislave **Zastretý farebný svet**. Bude otvorená v dňoch 11. až 30. novembra 2008 v čase otváracích hodín pre verejnosť. Spolupráca Staromestskej knižnice a základnej školy na Svrčej ulici trvá už tri roky a výstava má veľmi dobrú odozvu u návštevníkov knižnice. Mnohí by neváhali zakúpiť si niektoré dielka a vyzdobiť si s nimi vlastné príbytky, ale žiaľ cena sa stanoviť nedá. Platiť sa dá iba obdivným pohľadom zdravých očí.

(zv)

KEBAB NA VIANOČNÉ TRHY NEPATRÍ

Hoci len pred týždňom bol sviatok Všetkých svätých, k predvianočnej atmosfére sa onedlho prihlásia aj vianočné trhy, ktoré hudbou, sortimentom a náladou, navodia krásnu vianočnú atmosféru.

Tradičné trhy neobídu ani Staré Mesto. Staré Mesto má k dispozícii 24 predajných stánkov. Uchádzačov o ne bolo viac ako 30, záujem prejavili nielen Bratislavčania, ale aj obyvatelia Modry, Senca, Lozorna, Svätého Jura, Ivanky pri Dunaji, Krompách, Handlovej a Dolnej Krupej. Zostavená komisia vyberala záujemcov vylučovacou metódou. Tí, ktorí v prihláške uviedli sortiment nesúvisiaci s Vianocami, nedostali možnosť obsadiť jeden zo stánkov. Pre občerstvenie je vyčlenených deväť stánkov, ale napríklad kebab na trhoch nenájde, komisia ho vylúčila, pretože nesúvisí s tradíciou sviatkov. Ďalších 15 remeselných stánkov zase bolo poskytnutých výrobcom, ktorí prezentujú svoj remeselnícky tovar. I ten musel korešpondovať s najkrajším obdobím v roku.

Priestor Staré Mesto ponúklo aj ďalším záujemcom nad stanovený počet, tí si však musia priniesť vlastný drevený stánok, ktorý nenaruší estetiku trhov. Prenosných predajných pultíkov býva väčšinou osem, dnes je však nahlásených už 14. Mestská časť sa bude snažiť operatívne naplniť voľný priestor podľa kapacitných možností. Predavači zaplatia denné nájomné 600 Sk (19,92 €), rovnako ako predavači v stánkoch Starého Mesta. Rozdiel je v tom, že vlastníci stánku môžu prísť na trhy v dňoch, ktoré sami uznajú za vhodné, nájomcovia miestnych stánkov musia mať otvorené od začiatku trhov až do 23. decembra, od 10. do 22. hodiny. Predavači občerstvenia zaplatia denný nájom 3000 Sk (99,58 €).

EURO V STAROM MESTE

V súvislosti s prechodom na euro budeme v tejto rubrike budeme prinášať informácie, ktoré sa týkajú vzťahov medzi občanmi a mestskou časťou Bratislava – Staré Mesto. Jej priestor mienime využiť predovšetkým na uverejňovanie odpovedí na otázky, ktoré môžu Staromešťania klásť prostredníctvom e-mailových adries komunikacia@stare mesto.sk, redakcia@skurier.sk.

Náša rodina žije v nájomnom byte, ktorý patrí mestskej časti Bratislava – Staré Mesto. Chcel by som vedieť, ako a kedy mám začať uhrádzať nájomné v eurách. Kto mi povie, koľko konkrétne – aká suma to má byť?

Milan

Už v týchto dňoch posielajú oddelenie ekonomiky zmluvných vzťahov a miestnych daní mestskej časti Bratislava – Staré Mesto každému nájomníkovi staromestského obecného bytu informatívny list. Domácnosti by ho mali dostať v tomto mesiaci. V liste oznamuje, že nájomné, ktoré obyvatelia uhrádzajú mestskej časti v súčasnosti v zmysle zmluvy o nájme v slovenských korunách, bude prepočítané na euro konverzným kurzom 30,1260 Sk. Súčasne nájomníka informuje, že v januári 2009 mu pošta doručí výpočtový list, na ktorom bude suma vyčíslená už v eurách. Občania naň musia vyčkáť, nemali by uhradiť januárovú platbu skôr, než budú mať v rukách výpočtový list so sumou uvedenou v eurách! Nájomné a tiež poplatky za služby spojené s bývaním teda pošlú na účet Mestskej časti Bratislava – Staré Mesto už v eurách – tak ako to bude uvedené vo výpočtovom liste. V zmysle paragrafu 18 zákona č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v SR a o zmene a doplnení niektorých zákonov je mestská časť povinná uviesť konečnú sumu úhrady informatívne aj v slovenských korunách. Číslo účtu mestskej časti a variabilný symbol zostávajú nezmenené.

K najčastejšie diskutovaným otázkam súvisiacim s aktuálnou nepriaznivou situáciou na finančných trhoch patrí, kedy sa začnú veci obracať k lepšiemu. Kedy dosiahnu kapitálové trhy dno? Kedy konečne nastane oživenie, zrýchľovanie hospodárskeho rastu? Kedy sa skončí recesia a začne fáza expanzie?

Tieto otázky sú nepo-

chybne zaujímavé, ale je veľmi ťažké na ne odpovedať. K najviac používaným indikátorom budúceho vývoja v ekonomike sú akciové trhy. Prudký prepád cien akcií často predznamenáva problémy podnikov, ak klesajú akcie na celom trhu, dá sa očakávať recesia. Naopak, keď sa trhy obrátia a začnú rásť, je veľmi pravdepodobné, že o pár mesiacov nastane obrat aj v ekonomike. Problém je, že „bod obratu“ na kapitálových trhoch dokážeme rozpoznať až s odstupom. To, že akcie práve dosiahli dno, nikdy nevieme s istotou, pretože zajtra môžu klesnúť ešte nižšie, a ani fakt, že niekoľko dní sa vyvíjajú priaznivo, nemusí znamenať, že došlo k zmene celkového trendu. Hovorí sa, že to, že sme boli na dne, dokážeme s istotou povedať až pol roka po tom, ako sa na tom dne ocitneme.

Predsa len však nie sme vo

vzťahu k budúcnosti úplne slepí. Poznáme históriu a vieme, ako sa vyvíjali trhy v minulosti. Podobný prepád cien ako za posledný rok sme od veľkej hospodárskej krízy (1929-32) zaznamenali dvakrát – krátko pred druhou svetovou vojnou a v polovici sedemdesiatych rokov počas tzv. ropného šoku. V oboch prípadoch trval pokles 1-2 roky a burzové indexy klesli o 40-50%. Onedlho sa dostavila podobne dlhá hospodárska recesia (pokles hrubého domáceho produktu), a nasledovala viacročná fáza rastu. Akciové trhy teraz klesajú už asi viac než rok, minimum dosiahli v októbri a bolo o približne 45% nižšie ako najvyššie dosiahnuté hodnoty v roku 2007. Hospodárska recesia sa dostavila v druhom, resp. treťom štvrtroku 2008. Dá sa teda očakávať, že akciové trhy nastúpia na rastovú krivku niekedy v priebehu nasle-

dujúcich 6-10 mesiacov. V druhom polroku 2009, najneskôr však koncom budúceho roka by malo postupne prísť aj hospodárske oživenie, ktoré by v nasledujúcich rokoch malo postupne naberať na intenzite.

Samozrejme, tieto očakávania platia iba v prípade, že sa už nič závažne negatívne nestane, a že sa súčasná kríza zásadným spôsobom nelíši od tých, ktoré ľudia vo vyspelých ekonomikách zažili doteraz. Či to tak naozaj je, zistíme až vtedy, keď budeme mať krízu za sebou. Potom sa stane súčasťou učebníc ekonomiky a prameňom skúseností a očakávaní, tak ako sú nimi dnes krízy minulých desaťročí.

Juraj Barta
hlavný ekonóm SLSP

PRÁVNÁ
PORADŇA

Dobrý deň,

s manželom sme začali stavať rodinný dom, ktorý teraz predávame. Manžel nadobudol pozemok ešte pred manželstvom, takisto aj základy domu boli hotové pred manželstvom z manželových financií. Po sobášii som už financovala dom ja z mojich peňazí, ktoré som nadobudla pred manželstvom. Zaujímalo by ma, ako sa rozdelí zisk pri predaji rozostavaného domu? Dohodli sme sa, že peniaze z predaja sa rozdelia podľa toho, kto koľko do toho dal, toľko aj dostane späť. Lenže nevieme ako rozdeliť zisk, lebo manžel si nárokuje na väčšiu polovicu zisku. Má na to právo?

Eva

V zmysle ustanovenia §143 Občianskeho zákonníka je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že čo manželia nadobudnú po uzavretí manželstva, nadobúdajú do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Ohľadne pozemku je situácia jednoznačná, nakoľko tento je vo výlučnom vlastníctve Vášho manžela. Takže výťažok z predaja pozemku patrí Vášmu manželovi. Nakoľko do rozostavaného domu ste investovali obaja, situácia je zložitá v tom, kto sa akou mierou podieľal na dobudovaní domu.

V zmysle vyššie citovaného ustanovenia, ak máte záujem na vyporiadaní výťažku z predaja pozemku aj domu, mali by sa z tohto výťažku odpočítať náklady manžela na obstaranie pozemku a jeho náklady na vybudovanie základov – táto suma patrí manželovi a náklady na dobudovanie domu – tie patria Vám a zvyšok – zisk z predaja pozemku aj domu, ktorý prevyšuje náklady na obstaranie pozemku a domu patrí do Vášho bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Nakoľko ste manželmi, závisí vyporiadanie výťažku od Vašej dohody. Ak sa nebudete vedieť s manželom dohodnúť, môže sa ktorýkoľvek z Vás obrátiť na súd v zmysle ustanovenia §146 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého: „Ak dôjde medzi manželmi k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva, rozhodne na návrh niektorého

z nich súd.“ Súd v takom prípade postupuje pri vyporiadaní podľa ustanovenia prvých dvoch viet §150 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého: „Pri vyporiadaní (bezpodielového spoluvlastníctva manželov) sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok.“

Ivan Švec
advokát

ZBAVTE SA ELEKTROODPADU

Mestská časť Bratislava – Staré Mesto opäť pomôže svojim obyvateľom legálne sa zbaviť nefungujúcich a zastaraných energeticky náročných elektrospotrebičov. V marci 2008 na jej výzvu zareagovalo 300 domácností, ktoré sa tak civilizovane zbavili chladničiek, práčok, mrazničiek, vysávačov, počítačov, mikrovlniek, rýchlovarných kanvíc, sušičov na vlasy, čajovarov a pod.

Jesenný zber vyradených elektrospotrebičov sa uskutoční s už osvedčeným Envidomom, čo je autorizovaná spoločnosť v oblasti zberu a spracovania elektroodpadov. Bude prebiehať počas troch sobôt (29. 11., 6. 12., 13. 12. 2008). Územie mestskej časti sa rozdelí na tri lokality, ktorými bude v stanove-

nom termíne prechádzať auto a jeho posádka na oznámených adresách preberie elektroodpad.

Organizácia zberu bude rovnaká ako začiatkom roka: Sta-

romešťania oznámia svoju adresu, číslo telefónu a druh elektrospotrebiča na tel. č. 59246 333, resp. cillikova@stare mesto.sk.

(red)

KORČULOVANIE PRE
VEREJNOSŤ

Každoročne majú možnosť Bratislavčania vytiahnuť svoje korčule a kým príde tá ozajstná zima, užiť si trochu zábavy na krytých zimných štadiónoch. Inak tomu nie je ani v tomto roku. Korčuľovanie pre verejnosť začalo prevádzku v sobotu 8. novembra na zimných štadiónoch O. Nepelu a v Dúbravke na Harmincovej ulici.

Hodiny pre verejnosť:

Zimný štadión O. Nepelu, Odbojárov č. 9,
tel. 02 - 44 450 229

streda 16:00 h – 18:00 h
sobota, nedeľa 10:00 h – 12:00 h, 14:00 h - 16:00 h

Zimný štadión Dúbravka, Harmincova 2,
tel. 02 - 64 366 171

utorok 16:00 h – 17:30 h
sobota 16:00 h – 17:30 h, 18:30 h – 20:00 h
nedeľa 15:00 h – 16:30 h, 17:30 h – 19:00 h

ZDRAVÝ SPÁNOK – ŽIVOTNÁ NUTNOSŤ

napríklad duševnej alebo telesnej," vraví doktor Šonka.

Beháte na toaletu?

K nespavosti prispievajú i niektoré lieky a choroby. Napríklad lieky proti Parkinsonovej chorobe môžu niekedy podporovať miernu dennú spavosť. Aj roztrúsená skleróza je často sprevádzaná nekvalitným nočným spánkom, dennou únavou, prípadne nespavosťou. Muži, ktorí majú zväčšenú prostatu a chodia často v noci na toaletu, majú spánok niekoľkokrát prerušovaný, a tým sa jeho kvalita radikálne znižuje.

Nedostatok spánku je pre človeka veľmi stresujúci. Ráno nie je spánkom osviežený, často sa cíti unavenejší, ako keď ide večer spať. Dlho mu trvá prechod do bežného životného rytmu. „Nedostatok spánku môže viesť aj k mikrospánku počas dňa, čo je obzvlášť u šoférov veľmi nebezpečné. Preto by sme nespavosť nemali podceňovať," zdôrazňuje Šonka.

Každý má svoj vlastný recept na to, ako dobre zaspávať. Niekomu vyhovuje dať si večer pohár piva, ktoré pôsobí ako uspávací prostriedok, mnohým pomáha teplé mlieko s medom, iný zaspí okamžite. Osvedčeným nápojom je aj bylinkový čaj. Pokiaľ nemôžeme zaspáť, v lekárni je k dispozícii veľa prípravkov na prírodnej báze.

„Kvalitný spánok nie je žiadny luxus, ale životná nutnosť. Bohužiaľ, veľa ľudí trpí poruchami spánku," vraví neurológ MUDr. Karol Šonka. Tvrdí, že poruchy spánku, väčšinou nespavosť, ale aj nadmerná spavosť, patria k veľmi rozšíreným zdravotným problémom populácie a prinášajú jej nepríjemnú až traumatizujúcu skúsenosť.

Nespavosť, ktorá je najčastejšou poruchou spánku, má však veľmi subjektívny nádych. Niekomu stačí spať päť hodín denne, inému nestačí ani desať hodín denne. Niektorí zaspávajú okamžite, iní sa prevaľujú a trvá im veľmi dlho, kým zaspajú.

Nespavosť lekári definujú ako čas zaspávania trvajúci viac ako tridsať minút alebo ako viac než štyri prebudenia počas noci, ktoré trvajú viac ako tri minúty. To je totiž dostatočne dlhý čas, aby si človek uvedomil, že je hore.

„Aj skoré ranné prebudenie, dávno pred tým než je plánovaná hodina vstávania, je poruchou spánku. V mnohých prípadoch môže byť porucha spánku jedným z príznakov inej poruchy,

Stres a obezita

K nekvalitnému spánku veľkou mierou prispieva stres a obezita. Stres prežívame takmer denne a podstatne ovplyvňuje našu psychiku. Pre niekoho je ubíjajúci, pre oného zas inšpirujúci. Väčšinou, ale pôsobí na nás negatívne, vedie k poruchám životného rytmu i poruchám spánku.

Obezita je zasa hlavným rizikovým faktorom na rozvoj tzv. spánkového apnoe. Predstavuje najdôležitejšiu poruchu. „Je najčastejšou príčinou nadmernej dennej spavosti," vysvetľuje doktor Tomáš Procházka. „Ide o opakované uzavretie horných ciest dýchacích v spánku, ktoré má za následok prerušenie dýchania na desať či viac sekúnd, ktoré vedie k prebudeniu. Pacient si to ani

nemusi uvedomovať," dodáva. Takýchto udalostí môže byť počas noci niekoľko. Spánok je potom nekvalitný.

„Poruchy spánku vedú k nadmernej dennej spavosti. Spánok prichádza na človeka v nevhodnom čase a v nevhodných situáciách. Orientačne možno dennú spavosť posúdiť ako ľahkú, pokiaľ pacient zaspí napríklad pri schôdzi či v dopravnou prostriedku. O ťažkej hovoríme vtedy, keď zaspáva pri jedle alebo keď hovorí. Je aj katastrofická, pokiaľ zaspáva pri riadení auta," vysvetľuje doktor Procházka. Odporúča každému, kto má problémy so spánkom, dodržiavať zásady tzv. spánkovej hygieny a poradiť sa s neurológom, ktorý nájde príčinu.

Ela Bujačková

Spánková hygiena

- chodte spať pokiaľ je to možné pravidelne v rovnakú hodinu
- vyvarujete sa minimálne štyri hodiny pre spánkom kofeínu a nikotínu
- alkohol pite iba v malých dávkach
- dve až štyri hodiny pred spánkom necvičte
- večer nejedzte sýte jedlá
- prostredie, v ktorom spíte, by malo byť dobre vyvetrané, bez hluku
- ak sa vám nepodarí zaspáť, po polhodine vstaňte a venujte sa činnosti, na ktorú ste mysleli a odkladali ste ju.

PÄTORO O OČKOVANÍ PROTI CHRÍPKE

Očkovanie proti chrípke je v týchto dňoch veľmi aktuálnou témou. Prinášame Vám preto odpovede na 5 základných otázok, ktoré by záujemcovia o tento druh ochrany pred chorobou mali poznať.

1. Kedy sa treba proti chrípke očkovať?

Očkovať proti chrípke je vhodné od septembra až do februára, marca, podľa epidemiologickej situácie v republike.

2. Je očkovanie vhodné pre každého?

Očkovanie je vhodné pre všetky vekové kategórie. Vakcíny sa pripravujú na oplodnených slepačích vajciach a každá injekcia obsahuje aj pomocné látky, nesmú sa podávať pacientom, u ktorých bola v minulosti pozorovaná alergická reakcia na vaječné produkty, alebo na niektorú pomocnú látku. Takisto sa nesmie vakcína podať pacientovi, ktorý mal v minu-

losti po očkovaní anafylaktickú alergickú reakciu. Podmienkou na očkovanie je, že musíme byť zdravý bez akýchkoľvek príznakov ochorenia (zvýšená telesná teplota a pod.)

3. Prečo by sme sa mali dať očkovať proti chrípke?

Chrípka je vírusové ochorenie, často sprevádzané vysokými teplotami, ktoré nadmerne zaťažujú celý organizmus. Toto ochorenie je preto nebezpečné hlavne pre starších, chronicky chorých ľudí, napr. so srdcovo cievnyimi ochoreniami. Pre mladých ľudí v produktívnom veku je vhodné sa zaočkovať hlavne z dôvodu zníženia počtu práceneschopnosti a vyhnutiu sa

nepríjemným prejavom chrípkového ochorenia.

4. Má vakcína nežiaduce účinky?

Ako každý liek, aj vakcína proti chrípke môže mať nežiaduce účinky. Medzi najčastejšie patrí bolesť hlavy, potenie, bolesť svalov a kĺbov, horúčka, nevoľnosť, triaška, únava. Lokálne reakcie: začervenanie, opuch, bolesť v mieste vpichu. Tieto reakcie obyčajne odznejú v priebehu 1-2 dní bez liečby.

5. Ako účinkuje očkovanie proti chrípke?

Každá vakcína obsahuje inaktivované štiepené vírusy chrípky vybraných kmeňov vírusov,

ktoré sú vybrané podľa požiadaviek Svetovej zdravotníckej organizácie a rozhodnutia EÚ pre sezónu, v období ktorej sa bude očkovanie uskutočňovať. Po 7 - 10 dňoch po očkovaní si telo začína vytvárať protilátky proti vírusom. Po 10 - 14 dňoch po podaní nastupuje ochranný účinok. V prípade, ak sa vakcinačný vírus zhoduje s vírusom chrípkovej epidémie, vakcinácia poskytuje prevenciu u 70 - 90% zaočkovaných osôb. Očkovať sa môžu deti od 6 mesiacov do 3 rokov vakcínu pre nich určenú. Deťom, ktoré ešte v minulosti neboli očkované, má byť podaná druhá dávka po intervale najmenej 4 týždňov.

(vs)

SKVELÁ VÝPOVEĎ O SVETE

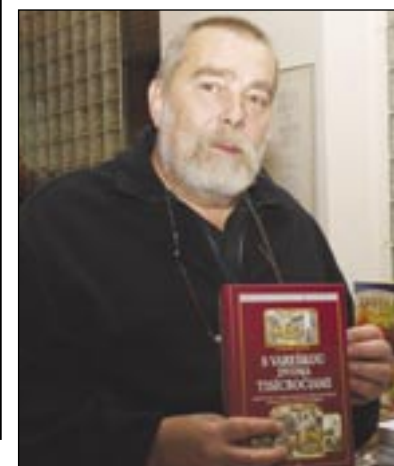
Prvý diel trilógie Millennium švédskeho autora Stiega Larssona Muži, ktorí nenávidia ženy získal hneď po svojom vydaní cenu za najlepšie severské kriminálny román roka. Kniha bola krátko po vydaní preložená do tridsiatich jazykov. Séria kníh Stiega Larssona sa okamžite stala bestsellerom. Autor zomrel krátko po tom, čo odovzdal rukopis trilógie švédskemu vydavateľovi. Trilógia je skvostnou a vernou literárnou výpoveďou o súčasnom svete, najmä o jeho tienistých stránkach. Je zároveň obžalobou sveta, v ktorom žijeme. Sveta, kde nechýbajú úchylní, psychicky narušení, nepochopení jedinci, kde moc umožňuje konať v rozpore so základnými atribútmi morálky aj etiky, obchádzať zákon a šíriť zlo.

(buj)

BRATISLAVSKÁ KUCHÁRKA

V Starej tržnici na Nám. SNP krstil svoju ďalšiu knihu „S VAREŠKOU DVOMA TISÍCROČIAMI" historik Vladimír Tomčík. Kapitoly z dejín bratislavskej kuchyne s receptami našich predkov. Kniha obsahuje zoznam jedál a zvykov rôznych vrstiev obyvateľov žijúcich dve tisícročia v Bratislave. Na svoje si prídu aj gazdinky, kniha obsahuje množstvo receptov od výmyslu sveta.

(mk)

INZERCIA

LEKÁREŇ PRI DIVADLE

Gorkého 3

Laurinská 4

Navštívte novootvorenú lekárňu, sme tu pre Vás.
Staňte sa naším pravidelným zákazníkom a nakupujte výhodne.

Pracovné dni: 07.30 - 19.00, sobota: 09.00 - 13.00, telefón: 02/ 59 24 13 50

FESTIVAL NÁPADOV, FARIEB A ORIGINALITY

Pred niekoľkými dňami vyvrcholilo finále súťaže o najtalentovanejšieho módného návrhára Slovenska a Čiech – Brillance Fashion Talent 08. Finalisti predviedli verejnosti desať rôznych vyjadrení tohtoročnej témy – Desiatkarátová vášeň. Mladí tvorcovia namiešali koktail nápadov, kreativity a fantázie. Obdivovať sme mohli odvahu i predstavivosť a dokonalosť všetkých modelov. Hlavnú cenu súťaže – honorovanú zmluvu vo výške 100 000 korún na vytvorenie kolekcie pre značku Lifeline a Cenu divákov získal Martin Hrdina, študent 3. ročníka VŠVU na katedre odevného dizajnu. Kolekcia pod názvom AURORA vyjadrovala aktuálny pohľad autora na súčasnú ženu, prostredníctvom ktorej kritizoval a zároveň aj oslavoval. Vášeň preňho predstavuje vnútro, čosi tajomné, distingvované, čosi čo v človeku vrie, ale nevykypí len tak hocikedy. Zaujali však všetci finalisti. Ich originalita a jedinečnosť oživilí módný návrhársky svet. Predvádzané modely hýrili farbami, v použitých materiáloch dominoval šantung, taft, satén. Podľa rektora VŠVU prof. Karola Weisslechnera, člena poroty Brillance Fashion Talent 08, predvádzaná kolekcia bola vysoko výtvarná, bez náznakov komercie. Cenu internetového hlasovania na stránke www.brillancefashiontalent.sk si odniesla súťažiaca Martina Garajová za kolekciu s názvom Zmysly.

(buj)

Dejiny Slovenska sú späté s dejinami mnohých náboženstiev. Najpreferovanejšie je kresťanstvo, ktoré sem priniesli sv. Cyril a sv. Metod v roku 863. O veľa storočí skôr, ako sa Slovania zoznámili s kresťanstvom, žili na území Slovenska veľké komunity Židov. Ovplyvňovali históriu a ľudí žijúcich v tejto časti Európy, vzájomne sa vyvíjali. I keď je toto prastaré náboženstvo na Slovensku na ústupe, stále tu máme vzácne pamiatky, ktoré ho oživujú. Obrovské a vzácne synagógy, ale aj židovské cintoríny. Jedným takýmto vzácnym objektom je Mauzóleum Chatama Sófera.

Ide o hrobku židovského rabína, ktorý žil v rokoch 1762-1836, zomrel v Bratislave. Jeho vlastné meno bolo Moše Schreiber a je považovaný za najväčšieho židovského učenca 19. storočia. Zaslúžil sa o rozšírenie ortodoxného judaizmu po celom svete. V roku 1806 nastúpil v Bratislave ako rabín, založil tu ješivu – vysokú školu rabínov, kde vchoval 120 absolventov. Táto škola bola veľmi náročná a získala si prestíž po celom svete.

Keď napoleonské vojská obliehali Bratislavu, rabín sa presídlil do Svätého Jura, kde stojí aj synagóga – jediné zachované miesto jeho pôsobenia. Z tohto obdobia pochádza kniha Pamäti z čias obliehania Bratislavy napoleonskými vojskami. K ďalším jeho

významným dielam patria Exegézy k Talmudským traktátom, Torráth Moše (výklad piatich Mojžišových kníh) či Náboženské piesne.

Keď rabín Chatam zomrel, pochovali ho v rakve vyrobenej z jeho prednáškovej katedry. Uložili ho na najstaršom bratislavskom židovskom cintoríne, ktorý prenajal židovskej obci gróf Pálffy. Cintorín bol využívaný takmer 170 rokov (1670 – 1847). V roku 1942, kedy sa budoval tunel, bolo množstvo hrobov zničených. Časť sa podarilo zachrániť vybudovaním betónovej kobky okolo nich. Vlhké a agresívne prostredie, ktoré sa v kobke tvorilo, ničilo náhrobné kamene. Nakoniec sa zachovalo 23 hrobov a 41 hrobiek, ktoré sú miestom posledného odpočinku významných prešporských rabínov.

V roku 1999 podpísali členovia Medzinárodného výboru pre záchranu hrobov mudrcov z Bratislavy a vtedajší bratislavský primátor Jozef Moravčík Memorandum o porozumení. Tento podpis bol začiatkom výstavby dôstojného mauzólea, takého, aký si rabíni zaslúžia. Pre potreby výstavby boli odklonené koľaje električky a podľa návrhu Štúdia FOR sa začala realizovať stavba. Financovanie zabezpečil Výbor pre záchranu hrobov. Išlo o 26 miliónov korún, ktoré poskytli zahraniční sponzori. Realizácia pamätníka sa komplikovala absolútnou nedotknutosťou hrobov, na ktorú dohliadal

vyslanec jeruzalemského rabinátu. Všetky konštrukcie, ktoré v mauzóleu vidíme, sú iba položené na teréne, pretože do posvätnéj zeme sa nesmeli robiť zásahy, a tak je i do hrobky prístup len cez lávku.

Mauzóleum Chatama Sófera vyhralo cenu ABF Slovakia 2003, cenu časopisu Pamiatky a múzeá 2003 a bolo nominované na ďalšie tri ocenenia. Múzeum židovskej kultúry Bratislava udeľuje

Pamätnú medailu Chatama Sófera za zásluhy o rozvoj a propagáciu židovskej kultúry na Slovensku. Mauzóleum Chatama Sófera patrí medzi významné nielen slovenské, ale aj svetové pamiatky. Ak si myslíte, že tento pamätník patrí medzi divy Bratislavy, hlasujte zaň na www.staromestskykurier.sk.

Veronika Ševčíková

V predchádzajúcom čísle sme v rubrike 7 divov Bratislavy písali o mramorovom reliéfe. Uviedli sme, že je na ňom zobrazená sv. Alžbeta Uhorská. Obraz však zachytáva podobu Alžbety Habsburskej, cisárovnej zvanej Sisi. Za chybu sa ospravedľujeme.

Foto: Miroslav Košírer

PAMÄTNÍK Z RADU NETRADIČNÝCH

Jeseň patrí je už tradične spojená s návštevou rôznych pamätníkov či pietnych miest, kde si pripomínáme časy minulé a spomíname na tých, ktorí nás opustili. Nielen na Slovensku však máme miesta, ktoré sa tak trochu líšia od tých ostatných.

Jedným z nich je aj pamätník zavraždeným Židom Európy v Berlíne, ktorý bol postavený v roku 2005 na pamiatku zavraždených. Dielo sa nachádza v centre Berlína na ploche približne 13 100 m² neďaleko Brandenburskej brány.

Autorom pomníka je svetoznámy architekt Peter Eisenman. Len v prvom roku tento pomník navštívilo viac ako 3,5 milióna návštevníkov.

Pomník je postavený na zvlnom podklade od 0,5 do 2 stupňov. Na tomto základe architekt paralelne umiestnil presne 2711 betónový kvádrov, rôznych výšok a hrúbok. Hrúbky týchto dutých kvádrov sa pohybujú od 150 centimetrov vyššie. Výšky sú rozdielne od prízemných kvádrov až po kvádre, ktoré dosahujú výšku

4,7 metra. Najťažší kus váži asi 16 ton. Betón je opatrený o špeciálny povrch, ktorý vytvára zabezpečenie pred grafitmi. Pomník má tiež podzemné priestory o rozlohe 930 m² pre veľké múzeum a miesta pre informácie. V múzeu sa nachádzajú mená všetkých obetí holokaustu. Na vybudovanie pomníka bolo potrebných 27,6 milióna € a to z prostriedkov štátnej pokladnice.

Text a foto Miroslav Košírer

NEVŠEDNÁ VÝSTAVA NA VŠEDNÚ TÉMU

Oliviera Toscaniho, talianskeho fotografa a dizajnéra netreba veľmi predstavovať. Je tvorcom reklamných kampaní pre svetové značky Esprit, Chanel, Fiorucci, Prenatal a veľa iných. Boli mu udelené štyri Zlaté levy na festivale v Cannes, Veľká cena Unesco, dve Grand Prix d'Affichage. Minulý rok dostal cenu Kreatívny Hrdina na Saatchi&Saatchi Cleo Hero Show. Jeho meno nesie prívlastok „kontroverzný“ vďaka kampaniam o anorexii, osteoporóze a násilii mladistvých. V rámci akcie Mesiac fotografie 2008 sa jedna z jeho výstav dostala aj do nášho hlavného mesta.

Na Hviezdoslavovom ná-

metí môžeme od 29. októbra do 30. novembra vidieť výstavu Oliviera Toscaniho Hardware + Software = Burros / Osli / Donkeys. Na prehliadke uvidíte asi tridsať oslov, ktoré fotografovi pózovali v Duore na severe Portugalska. Samotné realizovanie fotografií trvalo umelcovi týždeň. Toscani pre Staromestský kuriér povedal: „Vytvoril som výstavu o somárikoch, pretože si myslím, že reprezentujú kombináciu hardwaru a softwaru. Sú symbolom pre ľudskú závislosť na technológiách, ktorá sa mi zdá byť skutočne hlúpa.“ Myšlienku expozície reprezentuje aj tabuľa umiestnená na stĺpe. Je tu príhovor oslov, v ktorom hovoria

o pohodlnosti plynúcej z technológií. Človek sa vďaka modernej technike stáva čím ďalej lenivejší a symbolom lenivosti je odjakživa somár. Týmto zvieratám sa však prívlastok nepáči, keďže vidia, akí leniví sme my.

Putujúca výstava už bola v Portugalsku, Taliansku, Írsku, Španielsku a čoskoro obide celý svet. Na Slovensko oslíkov pozval Stredoeurópsky dom fotografie. Ak si chcete pozrieť oslíkov v životnej veľkosti, rôznych tvarov a druhov, určite zavítajte na Hviezdoslavovo námestie.

(vs)

Foto: Miroslav Košírer

OKTÓBER - MESIAC PAMÄTNÝCH DNÍ

Ani jeden kalendárny mesiac nemá toľko pamätných dní ako október. Šesť pamätných dní z celového počtu 17 má svoje miesto v uplynulom mesiaci.

6. október je Deň obetí Dukly. Ide o spomienku na padlých vojakov v Dukle, ktorí bojovali za oslobodenie počas Druhej svetovej vojny, konkrétne v roku 1944. Tohoto dňa sú venované dva pamätníky. Jeden stojí priamo v Dukle, na cintoríne, kde je pochovaných 563 vojakov 1. československého armádneho zboru. Na ich pamiatku sa vypína bronzové súsošie ženy, ďakujúcej vojakovi za oslobodenie, s názvom Žalujem. Druhý pamätník stojí vo Svidníku, kde našlo svoj skorý odpočinok deväť tisíc sovietskych vojakov. Armádnemu zboru osloboditeľov velil generál Ludvík Svoboda, po ktorom je v Bratislave pomenované nábrevie.

Každý z dní od 27. do 31. októbra je venovaný pamiatke. 27. október je Dňom černošskej tragédie. Masakra sa odohrala v roku 1907 pri vysviacke kostola v Černovej, ktorá dnes spadá pod Ružomberok. Veriacim na začiatku minulého storočia bolo ďaleko chodiť odtiaľto štyri kilometre do kostola, a tak si postavili vlastný, na ktorý vyzbieral najväčšiu sumu Andrej Hlinka. V čase posviacky kostola bol Hlinka suspendovaný, ale veriaci chceli, aby sa zúčastnil na slávnostnej omši. Na protest zahatali kočom príjazdovú cestu. Žandári dostali povel strieľať do davu, a tak zabili 15 ľudí a množstvo zranili. Ďalších 38 veriacich bolo odsúdených na nemalo rokov

väzenia. Pamätník tejto tragédie stojí pri kostole svätenom krvou a je na ňom menoslov černošských martýrov.

Keď sa veľká Rakúsko-Uhorská monarchia v dôsledku Prvej svetovej vojny rozpadla, vzniklo množstvo menších štátnych útvarov. Jeden z úlomkov európskej monarchie sa nazýval Československo. Nová republika sa narodila 28. októbra 1918, tento rok by mala 90. narodeniny. V Bratislave na Vajanského nábreví sa pred Slovenským národným múzeom týči polovica pôvodného pamätníka generála Milana Rastislava Štefánika. Prvotný pomník bol zrušený na žiadosť Hitlera. Ide totiž o leva, ktorý pod labou drží československý znak, pred ním stál Štefánik v nadživotnej veľkosti. Celý monument vztýčili v roku 1938 na dnešnom námestí Ľudovíta Štúra. Keď Hitler uvidel obrovskeho leva, rozhodol, že táto „mačka“ nebude ceriť zuby na jeho ríšu. Na súčasné miesto bol lev z dielne Bohumila Kafku umiestnený v roku 1988. Dnes je už len spomienkou neexistujúcej československej štátnosti. Na vznik samostatného Československa sem však chodia rok čo rok spomínať štátnici.

Nasledujúci októbrový deň je tiež spomienkou narodenín z roku 1815. Na svet prišiel slávny politik, spisovateľ a kodifikátor spisovnej slovenčiny. 29. október je pamätný Deň narodenia Ľudovíta Štúra. Túto výraznú osobnosť Slovenska netreba veľmi predstavovať. Bratislava si národovca a vý-

znamného účastníka Slovenského povstania v meruósmych revolučných rokoch (1848 - 1849) uctila pomenovaním námestia na brehu Dunaja a súsoším štúrovcov. Sám Štúr je otočený smerom k rieke, aby ho bolo vidieť aj z lodí a lodičiek, ktoré čerajú jej vlny.

Výročie Deklarácie slovenského národa si pripomínáme 30. októbra. V ten deň roku 1918 bola podpísaná deklarácia v Turčianskom sv. Martine, a preto sa nazýva aj Martinská deklarácia. V úvode ustanovila Slovenskú národnú radu, ktorá dostala právomoc konať v mene Slovákov. Martinská deklarácia požadovala ukončenie vojny, odlúčenie sa od Rakúsko-Uhorska a spojenie sa s českým národom v spoločnom štáte. Keďže komunikačné technológie v prvej štvrtine minulého storočia ešte neboli veľmi vyspelé, aktéri deklarácie nevedeli, že monarchia sa už rozpadla a Československo už dva dni existovalo. Vedúcimi osobnosťami, ktoré podpísali deklaráciu, boli Matúš Dula a Andrej Hlinka, prítomných však bolo ešte pravdepodobne 200 signatárov. Posledný pamätný deň, ktorý je i záverom mesiaca, je Deň reformácie. Ide o jeden z hlavných sviatkov evanjelickej cirkvi. V tento deň pred 491 rokmi pribil Dr. Martin Luther na dvere chrámu v nemeckom Wittenbergu 95 téz proti predávaniu odpustkov. Jeho revolúcia nestihla byť potlačená a zásady, ktoré doktor Luther spísal, sa rozšírili do celého sveta.

Veronika Ševčíková

VIANOČNÁ POZVÁNKA BRATISLAVSKÝCH LIONS KLUBOV NA VOŇAVÝ PUNČ A CHLEBÍK S CIBULKOU

Lions club international je medzinárodná organizácia s 1,5 miliónmi členov v dvesto krajinách na všetkých piatich kontinentoch. Všetkých spája jeden spoločný

cieľ - poskytovať pomoc ľuďom, ktorí sú akýmkoľvek spôsobom hendikepovaní. Na Slovensku je evidovaných v kluboch 369 členov. Prostriedky na túto pomoc

získavajú členovia rôznymi aktivitami. Jednou z kľúčových aktivít je pre všetky Lions kluby predaj tradičného vianočného punču na Vianočných trhoch.

Aj tento rok od 28. novembra nás môžete nájsť vďaka vedeniu mesta na čele s primátorom Andrejom Ďurkovským, v charitatívnom stánku na Františkánskom námestí. Príďte si kúpiť tradičný vianočný punč s ovocím, domáce pečivo a chlieb s cibuľkou. Stánok nájdete podľa loga Lions klubu (má označenie veľké zlaté L na modrofialovom fialovom podklade). V stánku sa vystrieda počas trvania Vianočných trhov sedem klubov. Päť Lions - klubov, jeden Soroptimistky a jeden mládežnícky LEO klub. Všetci sa na Vás tešíme!

Ďalšou predvianočnou aktivitou, ktorou sme vyjadrili naše poslanie bolo odovzdanie finančného daru 50 000,- Sk (1660 €) Domovu dôchodcov na Podjavorinskej ul. 6. Výťažok z celoročných aktivít odovzdali členky Lions klubu Dovina.

Bohdana Machajová
poslaníkyňa miestneho zastupiteľstva

Foto: Miroslav Košírer

Členky Lions klubu Dovina odovzdávajú výťažok z celoročných aktivít 50 000,-Sk riaditeľke Domova dôchodcov na Podjavorinskej ul. č. 6 Marte Hokinovej.

STAROMESTSKÝ KURIÉR – UŽ ROK S VAMI - ANKETA

Milí čitatelia, v predchádzajúcom čísle sme vyhlásili narodeninovú súťaž Staromestského kuriéra. Aby ste mohli byť zaradení do žrebovania, stačilo vyplniť anketový lístok a zaslať nám ho prostredníctvom pošty alebo vyplnením dotazníku na našej internetovej stránke www.staromestskykurier.sk. Ak ste sa nestihli ešte zapojiť, stále máte možnosť odpovedať na krátky dotazník. Vďaka došlým podnetom a návrhom, sa môžeme ešte viac priblížiť nášmu čitateľovi. Ak chcete teda vyhrať jeden zo 60 darčiekov, zapojte sa do narodeninovej súťaže.

Ako vnímate Staromestský kuriér po roku jeho pôsobenia?

- nepoznám
 občas sa mi dostane do rúk
 pravidelne čítam
 iné: .....

Dostávate Staromestský kuriér pravidelne do schránky?

- áno
 nie (ak si želáte jeho zasielanie alebo nedostávate pravidelne, uveďte presnú adresu):.....

Považujete obsahovú stránku Staromestského kuriéra za vyváženú?

- áno
 nie
 chýba mi (témy, rubriky, nápady):.....

Ste spokojní s grafickou úpravou?

- uprednostňujem viac textu, menej fotografií
 uprednostňujem viac fotografií, menej textu
 iné:.....

Vítate rozšírenú formu spravodajstva z miestnych a mestských zastupiteľstiev?

- áno
 nie
 iné: .....

Staromestský kuriér

NOVINY PRE STAROMEŠŤANOV A NÁVŠTEVNÍKOV STARÉHO MESTA

OTÁZKY PRE „KOMPETENTNÝCH“

Čo s autom, ktoré nikomu nepatrí?

Dobrý deň, som veľmi rada, že Staromestský kuriér dáva možnosť Staromešťanom napísať kladné i negatívne postrehy, a má snahu ich riešiť.

Píšem o probléme, ktorý sa týka obyvateľov domu Krížna 20 vo vnútrobluku. Od 26.6.2008 stojí pred ním bez pohnutia zaparkovaný Renault Mégane so ŠPZ BA 686 FD. Suseda obehla všetkých vlastníkov aj nájomníkov bytov, pýtala sa aj vo vedľajších domoch – auto nikomu nepatrí. Nahlásila túto skutočnosť aj na políciu Starého Mesta. Tam sa stretla s neochotou niečo v tomto prípade robiť. Auto môže byť kradnuté, môže mať inú ŠPZ, veď to nie je špendlík, aby nikomu nechýbalo. Okrem toho, zaberá

miesto, ktoré by radi využili iní vodiči. Prosím skúste aj Vy apelovať na kompetentných, aby si plnili svoje povinnosti.

Ďakujem za porozumenie

Ludmila Ševčíková

Prípada sa ujala MsP Staré Mesto a na základe ŠPZ preverila dotyčné vozidlo. Prišlo sa k zisteniu, že auto je písané na majiteľa s pobytom na Dlhých dieloch a zároveň, že vozidlo nefiguruje na zozname hľadaných vozidiel. V tom prípade, ak nestojí v regulovanom území a parkuje riadne na vyhradenom mieste, nie je možné konať v tomto smere žiadne kroky.

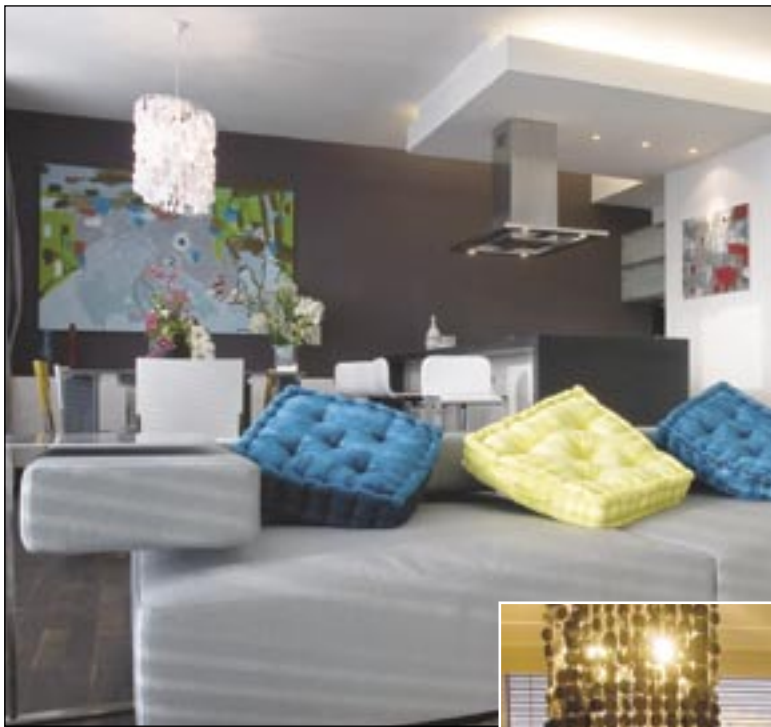
Jozef Hitka
veliteľ MsP Staré Mesto

POSLEDNÉ VOĽNÉ BYTY V REZIDENCII III VEŽE

Monumentálna stavba na Bajkalskej ulici začína predávať byty na najvyšších poschodiach, ide o luxusné mezonety za prijateľné ceny. Veľké presklené trojčatá, ktoré vyrástli za dva roky, ponúkajú 633 bytov, 80% z nich je však už predaných. 24 dvojpodlažných apartmánov ešte čaká na svojich majiteľov.

III Veže spojili rokmi overené zahraničné koncepcie s požiadavkami Slovákov, vytvorili také obytné a finančné podmienky, ktoré sú dostupné takmer pre každého. Umiestnenie projektu na

obchodnú pasáž. Developerské spoločnosti CRESCO Group a Quinlan Private Golub, ktoré sa spojili pri realizácii tejto stavby, obsadili pasáž službami potrebnými pre každodenný život. Obyvatelia tu budú mať napríklad lekárne, kaviarne, reštaurácie, obchod s potravinami či čistiareň. Jedno podzemné a tri nadzemné poschodia spĺňajú funkciu parkovacieho domu, v ktorom bude inštalovaný kamerový systém pre zvýšenie bezpečnosti v objekte. Piate podlažie bude slúžiť všetkým obyvateľom, kde môžu využiť priestory zatravnenej strechy na relax. V každej veži sa na piatom poschodí nachádza Fitness

skytuje priestor pre tak zvanú Family room. Táto miestnosť je určená pre rodinné oslavy obyvateľov budovy, bude vybavená domácim kinom, barom a detským kútikom..

Byty, ktoré začínajú od šiesteho poschodia, sú vo výmere 40 – 220 m². Mra-

ty, aby si klient mohol sám zvoliť ich výbavu podľa vlastného vkusu. Spodná hranica ceny mezonetu je 70 000 Sk bez DPH za meter štvorcový. Za príplatok 8 000 Sk na m² si klient môže dať byt vybaviť podľa niektorého z ponúkaných štandardov od spoločnosti Home Studio.

Fasádny systém bytového domu III Veže je vyrobený zo samoumývateľného materiálu, ktorý zvyšuje komfort obyvateľov. Každý z mrakodrapov je vybavený tromi výťahmi, neustále premávajúcimi medzi poschodiami. Takto sa zaručí krátka čakacia doba na odvoz do bytu. Sťahovanie prvých majiteľov nastane na prelome februára a marca

Bajkalskej ulici, ktorá patrí do širšieho centra hlavného mesta umožňuje budúcim obyvateľom výborné dopravné napojenie. Výšková budova poskytuje jedinečný výhľad na Bratislavský hrad, historické centrum i na panorámu Karpát.

Prízemná časť trojčiek je vyčlenená pre

centru, ktorého vybavenie zabezpečí developer. Druhá strana poschodia po-

kodrapy umožňujú svojim obyvateľom výhľad vďaka terasám, lodžiám a veľkým oknám so zníženými parapetmi. Štandardom bytov sú podlahy, parkety, obklady, dlažby, dvere a sanita, prispôbené individuálnym požiadavkám majiteľa bytu. Interiérový štandard je už v cene bytu, ktorá sa v priemere pohybuje okolo 54 000 Sk za meter štvorcový.

Mezonety, najluxusnejšie objekty v rezidencii, sa nachádzajú v najvyšších podlažiach na 23 a 24 poschodí. Všetky sú plne klimatizované, každý mezonet je vybavený individuálne nastaviteľným systémom vykurovania. Tieto rozľahlé byty majú tri až šesť izieb a terasy s rozmermi 10 – 200 m². Apartmány sú predávané ako holoby-

budúceho roka. Ak chcete bývať v tomto novom atraktívnom rezidenčnom komplexe, stačí si rýchlo vybrať jeden z mála nepredaných bytov.